

Štev. 1. Leto 5.
Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav.
zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Pred odločitvijo!

Iz Beograda so prispele vesti, da so se dela okrog revizije delavske zakonodaje pričela. Pričakuje se, da bodo izšli novi zakoni o zavarovanju delavcev, o zaščiti delavcev in o inspekcijah dela tekom prihodnjih mesecev. **ODLOČILNE URE SO TU.**

Dobili smo obvestilo, kakšne zahteve so postavili v pogledu revizije delavske zakonodaje poslodavci. Te zahteve so take, da jih delavska javnost mora vedeti in nanje odgovoriti.

Na teh zahtevah in na reviziji delavske zakonodaje smo v prvi vrsti zainteresirani mi železničarji. Ker smo že dosedaj živeli v nekem izjemnem stanju. Največji del obstoječe socialne zakonodaje za železničarje ni veljal, ker ni bilo časa v teku 8 let izdati posebne pravilnike, nadalje ker se železničarje v raznih ministrstvih smatra za »nameščence, uradnike« in ne vemo še kaj, pri tem pa prejema ubog železniški delavec po Din 600.— do 900.— na mesec. Zakon o zaščiti delavcev doslej še ne velja za železničarje, inspekcije dela nimajo pristojnosti na železnicah, 8 urni delavnik je na papirju, starostno in brezposelno zavarovanje sploh ni urejeno.

Ze iz posebne izdaje »Delavca« ste razvideli, **DA SE OGROŽA V PREDLOGIH POSLODAVCEV VSE**, kar sta organizirana moč delavskih zaupnikov ter pravno custvovanje družbe in socialni čut v zakonodaji za delavstvo ustvarila. Ogrožene niso samo pridobitve povojnih let, temveč **TUDI STARE PRIDOBITVE, KI JIH POSEDUJE DELAVSTVO ŽE DESETLETJA.**

Vemo, da boste z nami vred vsi čutili, da se nalaga v teh dneh nam vsem težka odgovornost in da smo dolžni storiti v obrambo delavskih pravic vse, kar moremo storiti.

Na shodih, ki so se vršili v septembru 1929. leta, je nad 15.000 delavstva v Dravski banovini odločno povedalo svoje stališče. In mislimo, da se ima upoštevati stališče delavstva, ki so tudi državljani, tem več, ker to stališče ni v škodo gospodarskemu razvoju države.

To stališče, naše zahteve, je centralno tajništvo Delavskih zbornic v Beogradu in predstavništvo strokov-

nih organizacij v Beogradu (URSSJ) predalo ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje.

Prepričani smo, da se te zahteve niso vrgele v koš, in si radi tega ne moremo predstavljati, da bi se s poslabšanjem socialne zakonodaje kulturni nivo v Jugoslaviji pred svetom pokazal v nazadovanju in ne v napredovanju, ker naša socialna zakonodaja ni nikak pojav povojnih vetrov. Mnoge zakone si je organizirano delavstvo že mnogo let pred vojno ustvarilo in uzakonilo, a kar se je po vojni razširilo, je samo pojav napredovanja časa in nove dobe.

Z 10. januarjem 1930 so imele pričetki od ministrstva imenovane komisije s svojim delom ter morajo delo završiti do konca februarja 1930. Naša dolžnost je, da izrabimo ta čas kar najbolj, da uveljavimo svoje zahteve, da v tesni fronti skupno z vsem ostalim delavstvom povdari-

mo: **Na poslabšanje socialne zakonodaje delavstvo ne bo pristalo, ampak zahteva popolno izvedbo že obstoječe in zboljšanje iste.**

Ker druge železničarske organizacije danes molče in gredo mirno preko vseh zahtev poslodavcev, ki ogrožajo zadnje naše pravice, je tem večja dolžnost naše centrale, oblastnih odborov in podružnic, da vsej javnosti in merodajnim mestom glasno povemo naše stališče in naše zahteve: **Mi zahtevamo izvedbo osemurnika, zavarovanje za starost, onemoglost in brezposelnost, zahtevamo spopolnitev bolniškega zavarovanja, zahtevamo izvedbo zakona o zaščiti delavcev tudi na železnicah.**

Zato apelirajo sodrugji v teh dneh na socialno vest in na uvidevnost predstavnikov državne oblasti, ki gotovo vedo: Da se da ljubezen in sovražstvo trenutno sicer lahko pregaziti, kajti ljubezen in sovražstvo sicer še ni sila, vendar je na drugi strani ljubezen in sovražstvo temelj, na katerem slone važni zgodovinski dogodki vseh časov.

Kdor je sposoben gledati za dolgo dobo naprej, bo razumel.

Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije.

Kaj zahtevajo poslodavci?

Po dolgih in mučnih razpravah so se končno poslodavci zedinili v svojih zahtevah z ozirom na revizijo naše socialne zakonodaje. Te zahteve pomenijo naravno njeno poslabšanje v vsakem pogledu. Smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo delavsko javnost in delavske organizacije, kaj žele delodajalci na podlagi svojih sklepov. Najprej hočemo razmotrivati njihove zahteve v pogledu na zakon o zaščiti delavcev. Pri tem se bomo pa omejili samo na zahteve industrijcev, ki so znatno milejše, kakor zahteve trgovcev in obrtnikov. Kakšne so torej zahteve industrijcev?

ZMANJŠANJE ŠTEVILA ZAŠČITENIH DELAVCEV.

Industriji žele v prvi vrsti, da se izloči iz zakona o zaščiti delavcev rudarji in vse prometno osebje, poleg teh vsi uradniki in privatni nameščenci, vse pisarniško osebje, kakor tudi sezonski delavci: vrtnarski in poljedelski delavci, kuharji, kočijaži, šoferji, slugi, služkinje, vratarji itd. Na ta način bi bil ogrožen del delavcev oropan stvarne zaščite in bi se moral boriti za svoje posebne zakone, čijih vzakonitev ni sigurna.

PODALJŠANJE DELOVNEGA ČASA NA 10 UR.

Industriji žele, da se določi potom zakona delovni čas v industriji na 10 ur in da z ozirom na značaj obrata določi ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje ter ministrstvo za trgovino, v katerem obra-

tu se dela po 8 in v katerem po 10 ur dnevno. S tem bi bilo načelo osemurnika ukinjeno.

ZNIŽEVANJE PLAČILA ZA NADURNO DELO.

Po dosedanjih določbah zakona so dolžni delodajalci plačati vsako nadurno delo s 50% poviškom. Ker bi morali delavci po želji poslodavcev v bodoče delati mnogo več na račun rednega dela, bi bilo odslej njihovo nadurno delo ocenjeno mnogo nižje, zato zahtevajo delodajalci, da se v bodoče nadurno delo plačuje s 25% poviškom.

KRATENJE PRAVIC ZDRUŽEVANJA DELAVCEV.

Dosedanji zakon daje pomožnemu osebju brez ozira na spol in starost pravico združevanja v zveze za zaščito njihovih ekonomskih, kulturnih in moralnih interesov. Delodajalci žele, da se odslej ta PRAVICA NE PRIZNA VSEM ONIM DELAVCEM, KI JIH IZKLJUČUJEJO IZ TEGA ZAKONA. TOREJ RUDARJEM, PROMETNEMU OSOBU, vsem nameščencem in pisarniškem osebju ter te vrste delavcem, vsem vajencem in osebam, ki niso dovršile 18. leta.

PROTI OBRATNIM DELAVSKIM ZAUPNIKOM.

Industriji odločno zahtevajo, da se ukine institucija delavskih in nameščenskih zaupnikov. Svoje zahteve podpirajo s trditvijo, da ne žele imeti zaupnikov delavci, am-

pak, da jih zahtevajo le njihove organizacije, to pa radi tega, ker so izgubile vsak stik z delavstvom in ker vidijo v ustanovi delavskih zaupnikov najuspešnejše sredstvo za svoj politično-razredni boj proti današnjemu družabnemu redu.

Pri vsem tem je tudi zelo zanimivo, ko utemeljujejo te svoje zahteve tudi s položajem v Rusiji, češ, da so celo tam izprevideli, da je slabo, če se vrtikajo delavci v vprašanja uprave podjetja, in da so radi tega dali ravnateljem podjetij absolutno oblast. Dalje trdijo, da dokazuje dosedanja praksa, da so delavski zaupniki delo v podjetjih le oteževali, mesto da bi vplivali pomirljivo na delavstvo.

Če pa kljub vsem tem dokazom ostane ustanova delavskih zaupnikov, zahtevajo, da morajo delavski zaupniki vršiti svoje dolžnosti le izven delovnega časa in da imajo podjetniki pravico, da jih odpuste vsak čas. Dalje da ne more biti poverjenik nobena oseba, ki nima po mišljenju poslodavcev moralne kvalifikacije za ta posel. Poleg tega zahtevajo, da preneha biti poverjenik vsak, kateri je po mišljenju podjetnika grobo kršil svojo dolžnost ali prekoračil svoj delokrog.

V POGLEDU ZAVAROVANJA ZA SLUČAJ BOLEZNI

bi se znižala predvsem hranarina s tem, da bi se odvzela delavcem za prvih pet dni bolezni pravica do hranarine. Razen tega bi izgubili pravico do hranarine vsi delavci, ki niso pred boleznijo bili nepretrgoma tekom treh mesecev zaposleni, ali ki niso bili zaposleni v teku zadnjih dveh let vsaj eno leto. Popolnoma bi odpadla dečja oprema. Znižale bi se tudi druge podpore, zlasti porodnina.

Najvišja mera prispevka za slučaj bolezni bi se znižala od 7 na 6%. V stvari se zahteva še večje znižanje.

Poslodavci so postavili zahtevo, ki bi bila simpatična tudi delavcem, če bi bila izvedljiva. Poslodavci zahtevajo, naj nosi tretji del stroškov tako bolniškega, kakor starostnega zavarovanja, država. Pri takih zahtevah je potrebno, da se ve: da se zahteva s tem za bolniško zavarovanje delavcev od države letna subvencija v višini okrog 80 milijonov dinarjev, za starostno zavarovanje pa letna subvencija v višini okrog 40 milijonov dinarjev. In da se na drugi strani ve, da je dolžna subvencionirati država delavsko zavarovanje po sedanjem zakonu s subvencijo v višini 1 milijona dinarjev in da se je ta podpora iz raz-

loga štednje v vsakem državnem budžetu zniževala, dokler se ni popolnoma ukinila. Da so bile ukinjene pred par leti vsled potrebe po štednji državne borze dela, ki so obremenjevale državni budžet s par sto tisoč dinarji. Da stoji med onimi poslodavci, ki trošijo za svoje delavce sredstva delavskega zavarovanja, a ostajajo zavarovanju dolžni težke milijone na rednih prispevkih, na prvem mestu država s svojimi gospodarskimi podjetji.

Poslodavci vse to vedo. A vkljub temu zahtevajo, da prevzame država na svoje rame ne samo tretjino stroškov za starostno, temveč tudi tretjino stroškov za bolniško zavarovanje. To vsekakor v nameri, da se pusti izvesti državi ono poslabšanje zavarovanja za slučaj bolezni, ki si ga poslodavci sami ne upajo predložiti.

V POGLEDU UPRAVE

delavskega zavarovanja predlagajo poslodavci te-le izmene:

Da se ukinejo volitve in glavne skupščine, da se zmanjša v ravnateljstvih urada število delavskih delegatov, imenovanih od Delavskih zbornic, na 1/3. Da se ponovno vpostavijo podjetniške blagajne s kompetenco okrožnih uradov, kjerkoli bi se to zahtevalo.

V POGLEDU ZAVAROVANJA ZA SLUČAJ NEZGOD

predlagajo poslodavci izmene, ki bi to vrsto zavarovanja povsem upropastile.

Stoodstotni invalid v bodoče ne bi imel več pravice do rente v višini svoje zavarovane mezd, temveč samo na mnogo nižjo rento. Kdor ne bi bil vsaj 40% invalid, bi ostal brez vsake rente. Delavec, ki bi izgubil roko, bi ostal pri striktnem izvajanju poslodavskih zahtev brez rente. Na drugi strani bi se zbirali prispevki za tako zavarovanje za slučaj nezgod v bodoče do polovice tudi od delavcev, a ne v celem iznosu od poslodavcev, kakor je bilo to dosedaj. Ako bi bil poškodovan v bodoče mrtev stroj, bi ga poslodavec moral popraviti ali zamenjati z novim. Če bi bil poškodovan živ, bi prevallil poslodavec večji del tega rizika na tuja ramena.

Poslodavci zahtevajo dalje, naj se odmerjajo prispevki za nezgodno panogo zavarovanja v bodoče tako, da se bodo pokrivali z njimi v prvih letih zavarovanja samo izdatki za tekoče rente in upravne stroške in da se poleg tega ne bi zbirali več kapitali, potrebni za kapitalno kritje rent.

Plenarna seja USŽ

se je vršila v Zagrebu dne 5. januarja 1930 in je bila polnoštevilno obiskana od vseh članov centralne uprave in tajnikov iz Ljubljane, Zagreba in Sarajeva. Plenarna seja je soglasno odobrila tajniško in blagajniško poročilo za leto 1929 ter se je pečala s splošnim stanjem v Savezu, razmerami v URSS-u, položaju železničarjev in direktivami za bodoče delo. Še posebej se je bavila z vprašanjem industrijskih železničarjev, razmerami uslužbencev Wagonlits in položajem Saveza v Bosni. Konstatiralo se je, da so razmere v Savezu popolnoma konsolidirane, da vlada v vseh vprašanih popolna soglasnost in da je zlasti v Dalmaciji, Beogradu in na industrijskih železnicah zaznamovati velik porast članstva. Pristopilo je v Savez skupno nad 1200 članov. Radi napadov ORS-a je bil sprejet poseben komunike, ki ga posebej prinašamo.

V vprašanju nadaljnega dela za zboljšanje položaja železničarjev je bil sprejet sledeči zaključek:

1. Da izvršni odbor v sporazumu z oblastnim tajništvom v Beogradu takoj ugotovi na merodajnih mestih, v kakem štadiju se nahaja delavski pravilnik in ukrene vse potrebno, da se pravilnik čimprej uzakoni.

2. Dosedanji delavski zaupniki, katerih mandat je podaljšan še za eno leto, morajo najvestneje vršiti svoje funkcije ter o vseh korakih obveščati oblastna tajništva.

3. V zadevi bolniškega fonda naj se z ozirom na dejstvo, da stojimo

pred revizijo socialne zakonodaje, ponovno podvzamejo na merodajnih mestih vsi potrebni koraki, da se železniško bolniško zavarovanje povrne v sklop splošnega zavarovanja s samostojnimi okrožnimi uradi pod nadzorstvom ministrstva socialne politike in da se izvzamejo iz kompetence ministrstva saobračaja.

4. Istočasno z akcijo za delavski pravilnik naj podvzame izvršni odbor vse potrebno radi izmenjave zakona o drž.-prom. osebju, na osnovi projektov izdelanih v letu 1928 na sekcijah državnih konferencah. Enako je treba nadaljevati akcijo za izmenjavo pravilnika sporednih prinalležnosti, vozniha ugodnosti, službene obleke v smislu direktiv sekcijah konferenc.

Največjo pažnjo je treba polagati izvedbi osemurnega delavnika in izvajanju zakona o zaščiti delavcev tudi na železnicah, braniti svobodo koalicije ter delati na to, da se inspekcije in borze dela ter Delavske zbornice razširijo tudi na železnice.

Za industrijske železničarje in osebje Wagonlits je izdelati osnutke kolektivnih pogodb in začeti z akcijo za izvedbo istih.

Aktivnost saveza se ima pojačati zlasti na prosvetnem in združnem polju.

Plenarna seja je vse zaključke in direktive za bodoče delo sprejela soglasno.

Ujedinjeni savez železničarjev proti zahtevam poslodavcev za redukcijo socialne zakonodaje.

Naš savez se je na svoji seji še posebno bavil z nameni poslodavcev, ki skušajo sedaj odvzeti delavstvu zadnje pravice in iz te seje je bila poslana ministrstvu socialne politike sledeča spomenica:

Ministrstvo socialne politike
v Beogradu.

Podpisana organizacija je na svoji širši seji razmotrivala poročila, kakšne predloge so stavile poslodavske organizacije v pogledu zakona o zavarovanju in zaščiti delavcev ter inspekcije dela. Smatramo za potrebno sporočiti na najvišje mesto, ki je poverjeno z našo zaščito, da so napravile te vesti na naše članstvo in na vse delavstvo naravnost porazen vtis. V trenutku ko pričakujemo, da se bo izvedlo starostno zavarovanje in da se bo regulirala na času primerni osnovni zakonodaja o individualni in kolektivni službeni pogodbi ter o reševanju mezdnih sporov, vidimo težko ogrožene ne samo delavske pridobitve povojnih let, temveč tudi ustanove za zavarovanje delavcev, ki poslujejo na našem ozemlju že nad 40 let.

Še vedno pa imamo upanje, da taki predlogi ne bodo našli uvaževanja pri Kraljevi vladi. Zlasti se nadajamo, da bo branilo ministrstvo za socialno politiko težko ogroženo socialno zakonodajo, da ostanejo vsaj vsi dosedaj socialno zaščitni zakoni neizpremenjeni ter da se uzakoni starostno, posmrtninsko in brezposelno zavarovanje. Ti zakoni pomemajo za delavce skromno oporo in osamljen žarek upanja v težki življenjski borbi.

Železničarji zlasti zahtevamo, da se veljavnost splošnih socialnih zakonov v vsem razširi tudi na železničarje zlasti pa, da se:

1. Zakon o zaščiti delavcev razširi v celoti na državne prometne naprave.
2. Da se inspekcijam dela prizna pristojnost tudi na železnicah.
3. Da se uvede med Središnjim uredom za zavarovanje delavcev in železniško bolniško blagajno reciprociteto.
4. Da se zaupniki po določbah zakona o zaščiti delavcev izvolijo v vseh jedinicah državnih saobračajnih ustanov.

V Ljubljani, dne 11. januarja 1930.

Ujed. savez. žel. Jugoslavije.

B. Korošec.

J. Stanko.

Poleg tega smo banu Dravske banovine predložili še splošno resolucijo kot ostale delavske organizacije.

Ta se glasi:

Gospodu banu

Dravske banovine

v Ljubljani.

Poslodavske organizacije so v pogledu zakona o zavarovanju in zaščiti delavcev ter inspekcije dela stavile take predloge, ki so vse delavstvo naravnost razburile in vplivale porazno. S temi svojimi predlogi hočejo doseči, da se naša socialna zaščita, ki nam je v težki življenjski borbi skromna podpora in osamljen žarek bodrila, reducira in nas prepusti na milost in nemilost volji podjetnika.

Zato se obračamo na naslov s prošnjo, da se blagovoli zavzeti za naše pravice in sporočiti na merodajna mesta našo prošnjo. Osemurnik naj se uveljavlja povsod. Ker spočit delavec je sposobnejši za delo in stvarjanje kot nespočit.

Delavski zaupniki se morajo zaščititi še bolj, posebno glede redukcij in nepravilnih odpuštov z dela.

Zaposlitev žensk in otrok v nočnem delu se ima prepovedati, ker je zdravje državljanov v korist državi.

Delavske pravice združevanja ne glede na spol in starost naj se zaščitijo, ker so potrebne iz gospodarskih, kulturnih in moralnih interesov državljanov.

Delokrog Borz dela naj se ne skrči.

Bolniško in nezgodno zavarovanje delavcev naj se ne reducira. To je ustanova že nad 40 let in če se jo sedaj poslabša, bi to pomenilo korak nazaj v preteklo dobo.

Ves čas se je govorilo o izvedbi zavarovanja za starost, onemoglost in smrt. Zato naj se zakon za bolniško in nezgodno zavarovanje izpolni in uzakoni zavarovanje za starost, onemoglost in smrt.

Inspekcije dela naj se še pomnože in so njih odredbe obvezne za poslodavce.

Zakon o zaščiti delavcev naj se ne reducira, nego naj se izpolni glede kršitve njegovih določb.

Podpisani se nadajamo, da bo kr. banska uprava podpirala naše želje in jih sporočila na merodajna mesta.

V Ljubljani, dne 11. januarja 1930.

J. Stanko, tajnik. B. Korošec, predsednik.

Pred skupščino bolniške blagajne.

Zopet je preteklo eno leto dela v bolniški blagajni; naši sodruzi v upravnem odboru bol. fonda so podvrzeli nebroj ukrepov, da se stanje v bolniški blagajni izboljša, žal — uspehi so bili malenkostni. Postavljeno je bilo nekaj novih specialistov, nastavljeni so bili v vseh večjih centrih zobozdravniki, za zobozdravljenje smo izdali v 11 mesecih 1929 nad 850.000 dinarjev; onim, ki so bili preteklo leto (do 1. aprila 1929) v kopalnišnih, se je poleg po sklepu centralne uprave pripadajočega zneska odobrilo še povračilo po Din 15.—dnevno. Soglasen zaključek upravnega odbora, da se izplačuj hranarina takoj koncem meseca, pa leži, žal, še danes na ljubljanski direkciji radi »administrativnega« rešavanja.

Glavna ovira, da nismo mogli izvesti vseh večjih naših zahtev, pa je bila na glavni skupščini bolniške blagajne in centralnem upravnem odboru v Beogradu, kjer prevladujejo zvezarji, ki nimajo smisla za stvarno delo in zlasti ne za potrebe železničarjev - delavcev in profesijonistov. Vendar vsled tega neuspeha ne smejo zavedni organizirani železničarji kloniti, ampak dolžnost vseh naših sodrugov na prihodnji oblastni skupščini je, da energično povejo in zastopajo želje in zahteve železničarjev. Prihodnja oblastna skupščina se vrši že dne 2. febr. 1930 v Ljubljani v dvorani Delavske zbornice. Dnevni red je razviden iz sledečega uradnega razpisa:

Razpis št. 169-I-29.

Predmet: Zborovanje oblastne skupščine bol. fonda dne 2. febr. 1930.

Vsem služb. edinicam in gg. skupščinarjem!

Vsled odloka gg. Ministra za promet št. 1804-29 se vrši redna oblastna skupščina bolniškega fonda v Ljubljani 2. febr. 1930.

Oblastna skupščina bolniškega fonda bo pričela zborovati ob 9. uri v dvorani Delav. zbornice v Ljubljani, Miklošičeva cesta, pod predsedstvom gg. inž. Müller-Petriča kot predsednika oblastnega upravnega odbora po nastopnem dnevnem redu:

- a) poročilo oblastnega upravnega odbora,
- b) obračun za leto 1928-29,
- c) poročilo oblastnega nadzorstvenega odbora,

č) predlog o razrešnici.

d) razprava o proračunu za leto 1930-31.

e) volitev članov in namestnikov oblastnega upravnega in nadzorstvenega odbora na morebiti izpraznjena mesta.

f) volitev delegatov za glavno skupščino na morebiti izpraznjena mesta.

g) samostojni predlogi.

h) slučajnosti v smislu §§ 19 in 20 pravilnika bolniškega fonda.

Pristojne službene edince naj o tem obveste:

1. dokazno skupščinarje na podlagi razpisa št. 132-IHF-1928 in št. 156-IHF-1928.

2. člane bolniškega fonda.

Obračun za leto 1928-29, proračun za leto 1930-31 in legitimacije za skupščinarje slede. Ostala splošna navodila vsebuje razpis št. 13-VI. HF-1927 ob 18. jan. 1927.

Gospodom šefom službenih edinic naročam, da dajo skupščinarjem potrebno odprtost, da morejo priti pravočasno na skupščino in da predlože od skupščinarjev podpisana trebovanja oblastni upravi v svrhu izposlovanja izstavitve brezplačnih kart za potovanje skupščinarjev v Ljubljano in nazaj v smislu § 17 časnega pravilnika bolniškega fonda.

Direktor dr. Borko s. r.

Za to skupščino so naši sodruzi — izvoljeni skupščinarji — stavili sledeče samostojne predloge:

Oblastna uprava humanitarnih fondov pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Podpisani skupščinarji vlagamo za oblastno skupščino bolniškega fonda, ki se vrši dne 2. febr. 1930, sledeče samostojne predloge:

1. Železniški zdravniki od strani bolniškega fonda ne prejemajo takega honorarja, ki bi primerno odškodoval njih delo, da bi ti zadostili vsem zahtevam, ki jih na nje stavi uprava fonda kakor zavarovani člani.

Oblastna skupščina skleni, da se poviša honorar železniških zdravnikov od Din 30 na Din 40 za člana in kilometer na leto. Ta sklep predlaga glavni skupščini, da ga osvoji.

2. Predlog za izmeno uredbe in pravilnika. Ker se v Ministrstvu socialne politike sedaj v komisijah obravnavajo novi osnutki zakonov o zavarovanju delavcev, smatramo za nujno potrebno, da se že pri tej izmeni upošteva sklepe dosedanjih oblastnih skupščin ter predlagamo, da skleni oblastna skupščina v Ljubljani podlago za izmenjavo uredbe in pravilnika in predloži ta sklep glavni skupščini, da ga ta osvoji in predloži Ministrstvu socialne politike v upoštevanje. Nova uredba in pravilnik naj sloni na sledečih principih:

a) zavarovani morajo biti vsi železničarji, aktivni, upokojeni, provizionirani, miloščinarji, tako nastavljeni kot delavstvo in tudi pogodbeni delavci in snalžilke;

b) zagaranira naj se bolniškemu fondu popolno avtonomijo in neodvisnost od Ministrstva saobračaja. Bolniški fond naj bo podrejen le Ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja ter naj se mesto dosedanjih oblastnih uprav humanitarnega fonda osnujejo samostojni železniški okrožni uradi za zavarovanje delavcev. Samouprava oblastnih uprav naj se izvede tudi v praksi s pridržkom, da sklepi oblastnih uprav ne smejo kršiti uredbe in pravilnika. Za centralno upravo (Središnji ured) in nepredvidene splošne izdatke ter rezervni fond naj prispevajo vse oblastne uprave gotov procent, določen na redni glavni skupščini železniških okrožnih uradov;

c) pri nastavitvi zdravnikov odločuj oblastni upravni odbor, kateremu so zdravniki direktno podrejeni;

d) vsi zaključki glavne skupščine postanejo takoj izvršni in v pogledu dajatev in pravic obvezni s prihodnjim prvim obojestransko;

e) v pogledu pravic naj se izvede in osobju zagaranira sledeče pravice:

e1) lečenje v bolnicah, zdraviliščih, sanatorijih in toplicah zajedno s prehrano, stanovanjem, taksami ter vsem zdravljenjem bodi brezplačno za vse zavarovane člane ob popolni ohranitvi hranarine, ki naj se upravičencem v celoti izplačuje;

e2) za čas boleznij naj se zagaranira osobju za prve tri dni prejemke od strani državne prometne naprave in šele, ako bolezen traja več kot tri dni, pripadaj za ves čas hranarina.

Hranarina naj se izplačuje koncem meseca zajedno s plačo ter naj se podaljša pravica do hranarine na 52 tednov in poviša upoštevaajoč razpoložljiva sredstva. Podpora za otroke (zdravljenje, pogrebna itd.) pripadaj do 23. leta, ako so otroci brezposelni, ali nadaljujejo šolanje in so v oskrbi staršev;

e3) vse za zdravljenje potrebna zdravila, torej tudi specialna, naj se izdajajo brez vsake omejitve;

f) budžetiranje naj se odpravi ter razpolagačji v vplačanih prispevkih članov in enako visokim prispevkom državnih železnic kot delodajalca, oblastni odbor.

3. Prejemki za čas ambulantnega zdravljenja. Koncem leta 1927 je ljubljanska železniška direkcija izdala odlok, da se ima zaračunati v delavni čas samo faktično delo, za izgubljeni čas radi zdravljenja ali preiskav v centralni ambulanti pa da se ima delavstvu odtegniti plača. Neoziraje se na nesocialnost take odredbe v splošnem, mora oblastna skupščina konstatirati, da je ta odredba v neizmerno škodo tako upravi kakor fondu. Pri današnjih daleč pod eksistentnim minimum obstoječih plač delavstva mora delavec računati z vsakim tudi najmanjšim odtegljajem. Ker izgubi, ako gre na ambulanto, če je v Ljubljani ali Mariboru, po par ur, ako pa je izven teh centrov, pa po pol ali celo dnevnic, odlašja z obiskom in specijelno preiskavo večkrat, žal, tako dolgo, da je nepozno. S tem se poveča procent težko bolnih, uprava zgubi na delovni sili, bolniški fond na hranarini. Z ozirom na prednavedeno predlagamo, da oblastna skupščina skleni:

Oblastni upravni odbor naj takoj izvede potom svojega predsednika in podpredsednika intervencijo pri g. direktorju ljubljanske železniške direkcije, da se za izgubljeni čas za ambulantno zdravljenje zopet izplačuj redno prejemke. V kolikor bi ta intervencija ne uspela, pa naj se predloži glavni skupščini v Beogradu samostojen predlog, da se za ambulantno zdravljenje izplačuj hranarina.

4. Plačilo stroškov za prevoz zdravnika. Odredba pravilnika za lekarsko službu, da mora stroške za prevoz zdravnika na dom preko 3 km plačati član sam, je zelo nesocialna ter zlasti za delavstvo, ki ima zelo nizke prejemke, naravnost uničujoča. Ko delavec tako nevarno in težko zboli, da mora klicati na dom zdravnika, mora družina vedno iskati posojilo okrog pri sosedih, da plača vozniaka, še večkrat se pa pripeti, da bolni delavec, ko vidi težek položaj svoje družine, ki nima denarja niti za borno prehrano, odlašja s klicanjem zdravnika toliko časa, da je prepozno. V interesu tisočev delavcev kakor tudi fonda samega predlagamo skupščini sledeči predlog:

Oblastna skupščina skleni, da se izmenjaj čl. 18 pravilnika za lekarsko službo v toliko, da naj preskrbi voz za prevoz zdravnika na dom preko 3 km član bolniškega fonda sam, a stroške za prevoz naj plača fond kot tak. Le v slučajih, kjer bi se nepristransko ugotovilo, da poklic zdravnika ni bil potreben in da bi član fonda lahko sam šel k zdravniku, nosi stroške prevoza dotični član.

5. Izplačilo 70%ne hranarine za vse dni v mesecu. Vsakomur je jasno, da človek v času boleznij potrebuje več denarnih sredstev ter ima mnogo več izdatkov, dobiva pa v tem času samo 70%no hranarino in še to le za faktične delavne dni. Da se omogoči delavstvu vsaj nekoliko zdravljenja, predlagamo, da oblastna skupščina skleni:

V slučajih boleznij se izplačuj 70%na hranarina za vse dni v mesecu, torej za 30 dni, neoziraje se ali dela delavec v turnusu ali samo na delavne dneve. Isti princip velja za slučaj eventualnih brezplačnih dopustov. Hranarina se izplačuj redno koncem meseca zajedno s plačo.

6. Stroški za zdravniški pregled. Po dosedajni praksi mora nositi stroške za pregled v slučaju zdravljenja v toplicah član, ki zaprosi za zdravljenje, ker spada zdravljenje v toplicah, kopalniščih in sanatorijih med redne dajatve fonda in je po pravilniku to zdravljenje vezano na odobrenje g. šef-zdravnika oziroma komisije, predlagamo redni skupščini v sprejem sledeči sklep:

Vse pregledje za zdravljenje v toplicah, kopalniščih in sanatorijih plačaj bolniški fond. Član nosi stroške za pregled le v tem slučaju, ako se pritoži proti zdravniškemu izvidu ene ali druge zdravniške instance bolniškega fonda.

Ljubljana-Maribor, 11. jan. 1930.

Pozivamo vse sodruge, da gornje predloge dobro preštudirajo in v kolikor smatrajo, da je kaj pomanjkljivega, nujno sporoče svoje predloge centrali, ker je do 23. jan. 1930 še vedno čas, da se stavijo samostojni predlogi.

Železničarji v Ljubljani prirede kakor vsako leto tudi letos

VELIKI ŽELEZNIČARSKI PLES

ki se vrši v nedeljo, dne 2. februarja 1930 v vseh prostorih hotela „UNION“ v Ljubljani. Na prireditvi igra orkester glasbenega društva „Zarja“. Poleg godbe in plesa je na sporedu še srečlov in šaljiva pošta. — Čisti pribitek prireditve je namenjen **podpornemu skladu v službi smrtino ponesrečenih sodrugov**. Pričetek ob 20. uri. — Za obilen obisk se priporoča.

Železničarski Prireditveni odbor USŽJ.

Delavci, pozor!

ALI VESTE KJE JE „PRI LEONU“? V KOLODVORSKI ULICI

Tam se točijo prvovrstna domača vina vseh vrst, dobe se vsako uro topla in mrzla jedila. Vse po solidnih cenah. Odprto že jutraj ob štirih. — Za mnogobrojen obisk se priporočata

Leo in Fani Pogačnik.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D. LJUBLJANA

Telefon št. 2830

Centrala Dunajska cesta št. 35

Brzjav: Stroj

Stroji za obdelavo lesa: kakor polnojarmenike, tračne, prečne, krožne in nihalne žage. Skobelniki, poravnalniki. Vse stroje za obdelovanje lesenih žebelčkov, furnirjev i. t. d.

Transmisije po JIN normah, kakor osi, ležaje, spojke, konzole, zobata kolesa i. t. d.

Armature: Podtalne in nadtalne hidrante, Viktorija vodnjake, ročne sesaljke, vse vinske in pivske armature, vrtno sesaljke, kletarske armature.

Železne konstrukcije, rezervarji za vse industrije, železni mostovi, cevovodi.

Turbine: Pelton in francis turbine, vodna kolesa, avtomatične regulacije.

Kurilne naprave

Zvonovi

Mlini

Nadtalni hidrant

Pipa za vodne kotle

Ročna sesaljka

Kdo bo upravljal z milijoni železničarjev?

Resnica o gospodarstvu „Podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru“ in o revizijskem poročilu gosp. Barleta in ozadje „Zvezarske“ gonje.

I.

Objava revizijskega poročila g. Barleta:

Zoper razpust Podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru s strani velikega župana mariborske oblasti pod U br. 2825/3 z dne 11. maja 1929 je vložilo društvo priziv na ministrstvo notranjih del. Po razpustu je odredil mariborski veliki župan revizijo društvenega poslovanja in poveril s to revizijo najprej sodno zaprišenega zvedenca, g. Janko Trošta. Po dvomesečnem revidiranju, ko je g. Trošt podal prvo revizijsko poročilo, ki mora biti v spisu, pa je nadz. oblast sodnega zvedenca g. Trošta naenkrat razrešila in imenoval novega revizorja v osebi g. Jankota Barleta, ravnatelja mestnega knjigovodstva v Mariboru. — Podporno društvo se je radi tega že pritožilo na ministrstvo. Tudi ni bilo nikakega povoda, da bi bil revizor g. Trošt razrešen, ker je isti znan kot prvovrstni sodni zvedenec ter je bil g. Trošt še po gornji razrešitvi ponovno imenovan od okrožnega sodišča v Mariboru v kočljivih in zapletenih zadevah, med drugim za revizijo blagajniških knjig »Štajerske vinarke zadruge«, ki je v rokah katoliških krogov. Nikdo še do danes proti zvedeniškemu poslovanju g. Trošta ni vložil pritožbe. Podpornemu društvu torej ni umljivo, čemu je bil razrešen nepristranski zvedenec, ki ga uporabljala sodišče, g. Trošt, in na njegovo mesto postavljen g. Barle.

V obče zaprepaščenje pa je dne 31. decembra 1929 časopis »Jugoslovanski železničar« v posebni izdaji pod bombastičnim naslovom: »Kako so gospodarili internacionalci z denarjem slovenskih železničarjev, delavcev in nameščencev, branite svojo čast, svoje pošteno ime«,

objavil

celotno poročilo revizorja g. Barleta, čeprav je svoječasno kr. policijski komisariat v Mariboru g. Trošta izrecno opozoril, da je to revizijsko poročilo tajno. Enako tajno mora biti seve tudi poročilo g. Barleta.

Odkod je dobil časopis »Jugoslovanski železničar« to tajno revizijsko poročilo, kdo mu ga je izročil in v kakšne svrhe je bilo časopisu izročeno to poročilo? G. Barle je izjavil napram članu upravnega odbora društva, g. Wurzingerju, da on ni nikomur izročil revizijskega poročila.

II.

Poskus vplivanja na uradno odločbo.

Namen te objave pa je povsem jasen že iz prvega stavka omenjenega članka v »Jugoslovanskem železničarju«, ki pravi, da se borba za končno ureditev Podpornega društva »bliža svojemu zaključku«.

Objava revizije g. Barleta torej ni imela drugega namena, kot z javnim mnenjem in tendencioznimi opazkami vplivati na rešitev oblasti v zadevi priziva »Podpornega društva«.

Iz tega vidika je presojati tudi vsa demagoška izvajanja v pisanju »Jugoslovanskega železničarja«, katera pa so bila mogoča le vsled revizijskega poročila g. Barleta.

III.

Drugo mnenje o reviziji G. Barleta.

Revizijsko poročilo g. Barleta je odboru Podpornega društva dejansko v največje zadoščenje, ker kaže drastično, s kakšnimi sredstvi so hoteli nasprotniki doseči potrditev razpusta in kako pošteno je deloval in postopal prejšnji odbor »Podpornega društva«.

Kako poroča g. revizor Barle?

On pravi med drugim: »... in je le obžalovati, da je krenilo društvo zadnja leta v gotovo smer... Ta smer je bila po vsem videzu strankarsko politična. Da je moj vtis (!) pravilen, mi potrjujejo naslednji ukrepi društva, katerih si ne morem razlagati drugače, kakor s strankarsko-političnega vidika. To so fakta. Strankarsko politična orientacija teh organizacij je notorična. V čigavem interesu se je vse to izvršilo!«

IV. poglavje (radi D 150.— Lorger) »... morada strankarske interese...«

V. poglavje, zadnji stavek: »Logično je torej, da so bili merodajni vsi drugi interesi, kakor interesi društva.«

Toda ta povišek v mojih očeh ne pomeni, da je kdo doplačal iz svojega žepa, ampak mi potrju-

je dejstvo, da se je operiralo s fondom, ki se je dotiral iz deloma neznanih virov.«

VI. poglavje, 5 odstavek: »Kaj se je s to potvorbo hotelo doseči, mi ni jasno.« 8 odstavek: »... brezdvomno le pesek v oči.«

»Kar se tiče formalne strani nakupa, se čudim, kje si je upal odbor brez prehodne privolitve občnega zbora sklepati kupčije za tako visok znesek. Treba je vedno pomisliti, da taka kupčija lahko društvo ubije.«

Hiša je po mojem osebnem mnenju preplačana.«

11 odstavek: »Glavno in merodajno za mene pa je vprašanje: kakšne interese je imelo društvo na teh hišah? Odgovor: Nikakega! in nekaj potem: Soc. zadrugi. Zakaj ravno temu? V čem obstoji »interesna skupnost«, je na dlani. Podporno društvo je bilo tisto... rešilo iz prekarne položaja, ne da bi samo imelo na hišah najmanjšega interesa. Da društvo ni imelo namena, s tem nakupom vsaj dobro naložiti svoj denar, je razvidno iz tega, da ni povišalo najemnine...« itd.

Taki izrazi v zvedeniškem poročilu g. Barleta niso spadali v predmet, ker jih tudi iz strokovnega stanja kot revizor na nobeden način ni ugotovil in jih iz poslovnih knjig tudi ugotoviti ni mogel.

Revizijsko poročilo g. Barleta je razdeljeno na osem poglavij in priloge in sicer:

I. Društveno vodstvo. — II. Namen društva. — III. Posmrtnine. — IV. Blagajniško poslovanje. — V. Vrednostni papirji. — VI. Nepremičnine. — VII. Gospodarstvo. — VIII. Gmotno stanje društva. Priloga V. Računski zaključki 1925, 1926, 1927 in 1928.

I. DRUŠTVENO VODSTVO.

Društveno vodstvo sestaja iz 14 članov in 4 namest. ter 2 rač. preglednikov in 2 namest. V boljše razumevanje strukture tega društva vodstva se mora omeniti, da tvori društveno vodstvo:

16 članov pristašev »Saveza železničarjev«,
1 član pristaš »Zveze jugoslov. narodnih železničarjev« in
1 član pristaš »Prometne zveze«;
nadzorstveni svet pa:
2 člana pristaša »Saveza železničarjev«,
1 član pristaš »Zveze jugosl. nar. železničarjev« in
1 član pristaš »Prometne zveze«.

Predsednik nadzorstvenega sveta je bil g. A. Petek (»Zveza«), njegov namestnik pa g. Ivan Wurzinger (»Prometna zveza«). Nadzorstveni svet je račune vsak mesec pregledoval, t. j. one račune, ki tvorijo danes predmet ugovorov in vsestranskih revizij.

Magistratni svetnik g. Barle se pri tem čudi, kako so mogli računski pregledniki pri vseh sejah, na vseh občnih zborih in pri vseh mesečnih pregledih enodušno ugotavljati, da je vse v redu. On se torej čudi pristašu svoje lastne struje, gosp. Wurzingerju, da ni pravilno vršil svoje dolžnosti in »Jugoslovanski železničar« se raduje, da je pri tem prizadet tudi njegov član in delegat g. Petek. Omeniti pa se mora, da sta ta dva člana odločevala pri vseh ukrepih v pogledu pregledovanja društvenih računov in čisto tudi pri vseh najvažnejših ukrepih društvenega vodstva.

II. NAMEN DRUŠTVA.

Res je, da je namen društva izplačati ob smrti člana njegovim zaostalim od občnega zbora določeno podporo v svrhu dostojnega pogreba. Ako se je društvo oddaljilo od svojega namena, zakaj je društveno nadzorstvo to dopustilo?

G. Barle ugotavlja v svojem poročilu sledeče: »Društvo se je po svoji osamosvojitvi po prevratu začelo prav lepo razvijati in je le obžalovati, da je v zadnjih letih krenilo v gotovo smer, ki ni ne v pravih predvidena in ne tangira društvenih interesov, ampak jim kvečjemu škoduje. Ta smer je bila po vsem videzu strankarsko-politična«. Za to njegovo trditev navaja sledeče slučaje:

1. da je društvo nalagalo odvišni denar v »Hranilno in posojilno društvo žel. delavcev« v Mariboru,
2. da se je društvo včlanilo pri tej posojilnici z več deleži,
3. da je nakupilo delnice »Ljudske tiskarne« in
4. da je kupilo »Ljudski dom«.

Po bilanci z dne 31. dec. 1928 je imelo društvo vložena denarja pri:

a) Hranilnem in posojilnem društvu železniških delavcev v Mariboru Din 581.600.—,
b) »Jugoslovanski hranilnici« Din 132.323,35,
c) Krekovi posojilnici Din 57.780.—.

Kje se najde tu strankarsko-politično obeležje? Pri tem so bile vpoštete vse tri struje v razmerju

članov. Ali ni služil ta denar vsem trem strujam za neposredno korist svojim članom? Enako ljubljansko društvo ima v svojih pravih določbo, da se mora odvišen denar vlagati v one denarne zavode, kateri služijo neposredno svojim članom. Tudi revidirano društvo se je posluževalo teh smernic, ker le ti zavodi služijo neposredno svojim članom. Za plodonosno nalaganje denarja je odgovoren edinole odbor, ki v tem pogledu nima vezanih rok.

Mnogo članov si je s tem denarjem zidalo svoje hišice in se »osamosvojilo«. Ali ni zidal »Pokojninski zavod« v Ljubljani in Mariboru palače z denarjem svojih članov, katerih ni niti vprašal za dovoljenje? Ali ne zidajo občine stanovanjskih hiš z denarjem davkoplačevalcev?

Ni res, da se je društvo včlanilo pri Hranilnem društvu z več deleži. Društvo ima samo dva deleža po Din 100.—, ki se lahko vsak čas odvesta. En delež je društvo vplačalo, drugi delež je pa društvo prevzelo s hranilno knjžico »Društva vlakospremnikov«.

Glede nakupa delnic »Ljudske tiskarne« velja iste konstatacije, kakor pri vlogah, saj iste tvorijo vrednostni papir. Ako so delnice kotirane na borzi ali ne, to ne pride v poštev. Sicer se pa zamorejo delnice vsak dan prodati za znesek, ki ga je društvo plačalo in društvo ne bo pri tem nič zgubilo, česar se g. Barle boji. Delnice nosijo 6 odstotne obresti.

Sicer pa je bila možnost dana, da bi se g. Barle poprej točno informiral glede vrednosti teh delnic, predno je izrekel svojo sodbo.

Nakup »Ljudskega doma« se je izvršil popolnoma pravilno. Kje pa je utesnitev v društvenih pravih, da mora upravni odbor vprašati poprej za dovoljenje občni zbor? Ali ne odgovarja odbor za redno in pravilno poslovanje društva? Za nakup tega doma (hiša št. 5 in 7 na Ruški cesti) je bil izvoljen poseben odsek. V tem odseku sta bila tudi gg. Petek in Wurzinger. Potem, ko je predložil strokovnjak cenilno poročilo v znesku Din 1.712.500.—, je odbor sklenil nakup za Din 1.100.000.—, t. j. 64% cenilne vrednosti. Ta cena se pa deli na: 1. stavbo — Din 1.070.000.—, 2. gostilniški inventar Din 30.000.—.

Ta znesek nikakor ne more biti preplačan, kajti za ta denar in še za večji zamore društvo te hiše takoj prodati. Zgube pri tem ne more biti. G. Barle hiš ni videl, ali za pravilno oceno bi moral vprašati veččaka, predno se je odločil za svoje mnenje, ki je pa le njegovo osebno, ne pa mnenje revizorja-strokovnjaka.

Konstatacija g. Barleta, da je bila vsled tega rešena zadruga »Ljudski dom« in da je »Konzumno društvo« prišlo do svojega denarja, ne more tvoriti dokaza strankarsko-političnega obeležja. Zadruga »Ljudski dom« ni prišla iz mučnega položaja, ker ta zadruga sploh ni imela nikakega premoženja. Ta zadruga bi lahko odstopila svoje hiše »Konzumnemu društvu«, katero je financiralo zadrugo »Ljudski dom«, ne da bi imela pri tem kako škodo.

(Sicer pa bodi enkrat za vselej ugotovljeno, da zadruga »Ljudski dom« ni bila pred konkurzom, kakor to pravi »Zveza«. Res je, da je bilo na obih hišah vknjiženega 800.000 Din hipotečnega kredita. [Ali čujete, »Zvezarji« in g. Barle, ki trdite, da je hiša preplačana; kako naj bi »Ljudski dom« dobil na obe hiši tako visoko posojilo, če bi njihova vrednost ne bila tako velika. Znano je vendar, da dajejo hranilnice hipotečna posojila le v višini ene tretjine cenilne vrednosti!] Zadruga »Ljudski dom«, ozir. konzum je prodal hiši zato, ker sta hiši nesli pri izredno nizkih najemninah samo okoli 6 odstotkov, dočim je zadruga morala plačevati banki 14% za hipotečno knjiženo posojilo. Da je zadruga »Ljudski dom« ozir. »Konzumno društvo« prodalo hiši baš »Podpornemu društvu«, tudi ni nobena skrivnost: hotelo je s tem edino doseči, da to, kar je delavskega, delavcem tudi ostane, sicer pa bi hiši tudi lahko prodalo kakemu privatniku, ki bi ju tudi dražje plačal. Veliko članov »Podpornega društva« je včlanjeno tudi pri »Konzumnemu društvu za Slovenijo«. Ni čuda torej, če se je »Konzumno društvo« zato tem lažje odločilo izročiti obe hiši »Podpornemu društvu«. To je strankarsko-politično ozadje, o katerem govori g. Barle in »Zveza«. — Op. uredn.)

In sedaj recite še enkrat: Strankarsko-politična orientacija teh organizacij je notorična. Ne glede na zgornje ugotovitve poročila, ki je poda strokovnjak v računskih zadevah.

Podporno društvo mora imeti vedno na razpolago zadostno zalogo gotovega denarja, da zamore vršiti svoj namen. In ta denar je bil tudi vedno na razpolago. Društveno vodstvo mora odvišni denar plodonosno in varno naložiti. Ali ni varno naložen denar v nepremičninah? Ako je tedaj

društveno vodstvo kupilo za odvišen denar dve hiši, je s tem zadostilo svoji dolžnosti kot skrben gospodar in v korist svojih članov. Ako bi društvo ne kupilo teh hiš, bi pa kupilo kake druge za znesek okoli 1 milijon dinarjev, ki je bil na razpolago. Da je pa kupilo ravno ti dve hiši, je znak, da je kupčija koristim društva konvenirala. O tem je bil prepričan upravni odbor, nadzorstveni svet in v ta namen izvoljeni odsek, v katerem so sodelovale vse struje. Trditev, da je bilo »Podporno društvo« strankarsko-politično orijentirano, je neosnovana, ker te svoje trditve g. Barle kot revizor ni dokazal. Društvo se je po prevratu začelo res prav lepo razvijati, kar je ugotovil tudi g. Barle. To dokazujejo sledeče tabele, ki smo jih posneli iz poročila revizorja g. Trošta, katero poročilo se nahaja v uradnem aktu.

Članstvo.

1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
članov 7750	8101	9181	11196	12021	12224	12717

Izplačana posmrtnina.

1919	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929 do 12/5
9.955,—	105.202,—	210.030,—	262.000,—	265.346,—	439.862,50	625.900,—	770.220,—	393.775,— (proproc. 1.081.270,—)

Društveno premoženje.

1919	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
1.071,50	380.500,—	529.019,25	662.629,63	1.259.054,—	2.252.129,60	3.028.248,57	3.861.394,71

Vsakoletni prirastek premoženja.

1923	1924	1925	1926	1927	1928
148.519,—	149.404,50	596.424,37	994.075,60	775.118,97	833.146,14

Da je bil prirastek v letu 1926 tako visok, se mora pripisati dejstvu, ker so vsi člani vplačali nek gotov prispevek k upravnim stroškom.

Iz teh tabel je razvidno, da se je število članstva vedno višalo, da so posmrtnine bile vsako leto večje in da je društveno premoženje vedno naraščalo. Nasproti temu pa prikazuje tabela glede vsakoletnega prirastka premoženja, da se ista nekaj spreminja. To spreminjanje je pa posledica sklepa občnega zbora, po katerem se je zvišala posmrtnina. Kakor izgleda, je preostalo na prirastku za 4 mesece v letu 1929 Din 237.792,51, kar bi zneslo v celem letu Din 703.400.—. Tedaj se je začel prirastek manjšati in to še le v letu 1929. To znači, da je posmrtnina nekoliko previsoka. V tem slučaju je predvideno v društvenih pravilih, da ima občni zbor pravico posmrtnino tudi znižati. (Na zadnjem občnem zboru Želez. podpornega društva v Ljubljani sta dva člana Saveza predlagala, da se delno zavaruje matematična varnost izplačil posmrtnin, naj bi se podaljšala pravica do polnih posmrtnin od 4 na 10 let in uvedla pristopnina po starostni lestvici, kar pa so »Zvezarji«, ki so imeli na občnem zboru večino, odklonili. V odboru gornjega društva se nahaja samo en član Saveza. Kaj bi rekli »Zvezarji«, ako bi jim kdo rekel, da je to njihovo društvo strankarsko politično pobarvano? — Op. uređn.) Ker je to še le začetek manjšanja prirastka, se ne more trditi, da bi zamoglo to pogubonosno vplivati na obstoj društva ali njega likvidnost. Občni zbor zamore še vedno v pravem času regulirati visokost posmrtnin. Zgoraj omenjene tabele dokazujejo tudi jasno, da se je društvo do razpusta vedno prav lepo razvijalo in je obžalovanje g. Barleta prav neumestno, ko pravi, da je društvo v zadnjih letih krenilo v gotovo smer, ki zamore društvu samo škodovati.

Podoba je, da g. Barle ni temeljito preiskal in revidiral pravic društvenih članov, kajti on meša posmrtnine in odpravnine vse skupaj. Temu pa ni tako. Društvo ima namreč več vrst članov in sicer:

1. društveni člani na temelju statuta,
2. člani »Tovariške zveze« in
3. člani »Društva vlakospremnikov«.

Društveni člani in člani »Tovariške zveze« prejemajo posmrtnine, med tem ko člani »Društva vlakospremnikov« prejemajo samo odpravnino. Ti poslednji prenehajo s članstvom, kakor hitro prestopijo v mirovno stanje. Društvo je izplačevalo svojim članom predizplačilo na posmrtnino in tudi članom »Tovariške zveze« gotov znesek kot predizplačilo posmrtnine, toda le za umrle žene, ako one prej umrejo, drugače pa ne.

Te določbe se niso vnesle v društveni statut in društvo je s tem prekoračilo svoj delokrog. To kršenje društvenega delokroga pa ni tako kruto, kakor pravi g. Barle, kajti od tega so imeli korist edino le člani in člani zamorejo pač sami sklepati, kar je njim v korist.

S tozadevno spremembo društvenih pravil bi bila cela stvar urejena. To se vrši tudi pri zadrugah, ki temeljijo na zakonu od leta 1873. In vsa taka društva in zadruge so poprej temeljile na enem in istem zakonu iz leta 1867. Ako zadruga, ki temelji na zakonu od leta 1873, svoje spremembe pravil ni priglasila, tedaj jo nadzorstvena oblast povabi, da jo priglasí v določenem roku. To se potem izvrši in stvar je popolnoma v redu. To je bila tedaj pri »Podpornem društvu« samo formalna napaka!

Napačno je naziranje g. Barleta v pogledu predizplačil na posmrtnine. Člani tvorijo občni zbor in ako člani na občnem zboru nekaj sklenejo, je pač obvezno toliko za društvo kolikor za člane. Odvisno je potem le od članov, ako se hočejo poslužiti takih neobveznih sklepov. Toda poglejmo natančneje praktičen zgled v tem pogledu. Društvo je sklenilo izplačati predplačilo na posmrtnino tako-le:

1925	D 2000.—, v slučaju smrti ostanek D 2000.—.
1926	D 3000.—, v slučaju smrti ostanek D 2000.—.
1927	D 4000.—, v slučaju smrti ostanek D 2000.—.
1928	D 5000.—, v slučaju smrti ostanek D 2000.—.
1929	D 6000.—, v slučaju smrti ostanek D 2000.—.

Posmrtnina je bila pa določena v letu:

1925	Din 4000.—,	1928	Din 7000.—,
1926	Din 5000.—,	1929	Din 8000.—.
1927	Din 6000.—,		

Iz tega izhaja, da so člani, ki so dvignili predizplačilo na posmrtnini v letih 1925—1928, pustivši Din 2000.— za slučaj smrti, prejeli polni znesek. Pri tem bi bilo društvo oškodovano na obrestih, kar pa ni res, ker dotični člani plačujejo članarino za celo posmrtnino, torej tudi za oni znesek, ki so ga že prejeli. Društvo ne utrpi pri tem take škode na obrestih in tozadevna trditev g. Barleta je brez podlage. Predplačana posmrtnina tvori za društvo aktivo, ker obračun posmrtnine sledi še le po smrti člana. Člani »Društva vlakospremnikov« dobijo o priliki prehoda v mirovno stanje odpravnino in s tem preneha članstvo, kar g. Barletu ni razumljivo, ker trdi, da se ta denar ne more zahtevati nazaj. Sicer pa zatrjuje g. Barle, da je vse to v korist društva in v veliko škodo članom in naenkrat zopet, da društvo s tem postopkom trpi veliko škodo vsled zgube na obrestih. Škodo trpijo tedaj eni in drugi, pravi g. Barle, kar pa je logično nemogoče.

Pa si oglejmo malo поблиžje tozadevne številke. Po bilanci z dne 12. maja 1929 so prejeli člani:

1925	na predizplačilo posmrtnine	Din 210.500.—
1926	»	» 107.750.—
1927	»	» 192.000.—
1928	»	» 357.500.—
1929	»	» 116.000.—
	Skupaj	Din 983.750.—
	in člani »Tovariške zveze«	» 15.500.—
	Skupaj	Din 999.250.—

med tem ko je našel g. Barle brez leta 1929 znesek Din 977.960.—, katera vsota je pa popolnoma zgrešena. — Radi obširnosti ne navajamo podrobnega izkaza, kdo je prejel predizplačilo posmrtnine. Ugodnosti na predizplačilo posmrtnine se je poslužilo:

317 društvenih članov in 18 članov »Tovariške zveze«.

To minimalno število pa tudi dokazuje, da so se poslužili te ugodnosti le člani v »najhujši sili« in kakor je sklenil občni zbor. Neutemeljeno je mnenje g. Barleta, da bi društvo »shiralo«, ako bi se predizplačila še nadalje izplačevala, kajti člani, ki so dobivali predizplačila, stojijo takorekoč z eno ного v grobu in likvidacija njihove posmrtnine ni daleč. To dokazujejo tudi dosedaj izvršene likvidacije teh predizplačil, o katerih je pa g. Barle pozabil poročati.

(Zvezarji naj navedejo samo enega njihovega člana, ki je predizplačilo odklonil, ozir. kdaj so oni na občnem zboru predlagali, da bi se predizplačila ne izdajala? — Op. uređn.)

IV. Blagajniško poslovanje.

Res je, da za mnogo obratnih stroškov kakor nagrade funkcionarjem, sejnine, potni stroški, re-

numeracije, nagrade nabiralcem članov, povrneno članarino in podobno ni pobotnic od prejemkov. V ta namen so pa bili pisani zapisniki in zaključek je bil vnešen v blagajniško knjigo. To isto velja za renumeracije, ki so bile izplačane v letu 1926 Din 8000.—, 1927 Din 23.050.— in leta 1928 Din 32.800.—. O priliki revizije blagajniške knjige od strani društvenih preglednikov so bili istim predloženi vsi pripomočki in morebitna pojasnila je podajal vedno pri tem navzoči blagajničar. Ta postopek nikakor ni mogel odpirati pot zlorabam, kakor ugotavlja g. Barle. Na dan razpustitve društva izkazuje stanje predujmov na bone: 21 članov skupno Din 25.950.— in ne ca. Din 30.000.—, kakor je ugotovil g. Barle. Eden član vrača mesečno Din 100.—, tako da se bo ta znesek skrčil na Din 25.050.—, ki se bo moral poračunati o priliki svoječasne likvidacije posmrtnine. Ta denar je bil izplačan takim članom, ki so bili res v največji stiski, kar dokazujejo sejni zapisniki. —

Da se razbremenijo blagajniški posli, je društvo vodilo 2 posebna fonda. V prvi fond se je stekal 1% odtegljaj od posmrtnin in razne poštnine, v drugi pa nek določen znesek najemščin, ki so ga plačevali hišni stanovalci.

Prvi fond

je dosegel znesek:

za 1% odtegljaj	Din 12.152.—
za poštnine	Din 320.—
Skupaj	Din 12.472.—

in je bil tako-le likvidiran:

26 računov za skupno	Din 10.405,50
izročeno v blagajno	Din 2.092.—
Skupaj	Din 12.497,50

Postavke pod 16, 19 in 22 v skupnem znesku Din 970.— tvorijo uglajenje poti v svrhu podpisane kupne pogodbe. Te troške je moralo prevzeti društvo, ker zadruga »Ljudski dom« nima nikakega premoženja. Postavke pod 1 in 6 so izdatki, ki so bili neobhodno potrebni in se jih je moralo plačati. To so ugotovili tudi pregledovalci računov.

Drugi fond

je služila za upravne troške društven. hiš. Ta fond je bil tako-le likvidiran:

hiša Aleksandrova c., posebni donos	1927/1929	Din 6.960.—
hiša Frankopanova ul., posebni donos	1927/1929	Din 4.400.—
hiša Ruška cesta, posebni donos	1928/1929	Din 4.317.—
Skupaj		Din 15.677.—
Izdatkov pa je bilo		Din 13.783,50
Ostal je tedaj znesek		Din 1.893,50

kateri znesek je bil vrnjen v društveno blagajno. Tozadevne knjige so bile pregledane od društvenih revizorjev. Gledé drugega fonda g. Barle prav nič ne poroča, čeprav bi bila to njegova dolžnost in sklepa brez podlage o nekih skritih fondih.

Pri čekovnem uradu dvignjeni zneski Din 50.000.— in Din 65.000.— so bili v blagajniško knjigo vpisani samo Din 49.400.— in Din 64.000.—; razliko Din 600.— in Din 1000.— tvorita vrnjeni posojili na bon članov Velec in Kos.

Dvig pri »Hranilnem društvu« na knjižici števil 1151 v znesku Din 188.— (ne Din 118.—) je služil za zvišanje 2 društvenih deležev.

Po stanju 31. 12. 1928 je znašal

delež št. 31	Din 111.—
delež vlakospremnikov	Din 111.—
dodavši zgornji dvig	Din 188.—
Skupaj	Din 410.—

Iz tega razloga znaša dne 31. 12. 1929 vsak delež po Din 205.—.

Dne 6. maja 1929 je prejel blagajnik Lorgier Din 150.— za potne troške za občni zbor »Zveze gospodarskih zadrug v Ljubljani«. Z nakupom hiš št. 5 in 7 je društvo prišlo v posest tudi zadržne gostilne v Ljudskem domu, ki je včlanjena pri imenovani Zvezi. Ker so takí občni zbori važni tudi za društvo, je bil g. Lorgier delegiran, da zastopa tam zadržno gostilno. Ta izdatek je bil potrošen na korist društva in radi tega je bil stavljen tudi v račun.

V kolikor se tiče zneskov, katere navaja g. Barle in ki so bili vnovčeni ter tudi izplačani v letih 1925 in 1926, ne da bi bili vnešeni v blagajniško knjigo, so bili isti v resnici izplačani za one name-ne, ki so tam navedeni. O resničnosti pravilnega izplačila so se prepričali tudi društveni pregledovalci računov. Je pa tudi drugi dokaz. Po blagajniških knjigah so znašali upravni stroški, kakor sledi:

1925	Din 52.841,30 (z dodatkom Din 60.261,30)
1926	Din 62.596,45 (z dodatkom Din 80.636,45)
1927	Din 111.207,46
1928	Din 112.101,94

Od g. Barleta označeni zneski za l. 1925

Kašper	Din 3.150.—
razni	Din 4.270.—
Skupaj	Din 7.420.—
so dodavši vpisane	Din 52.841,30

tvorili skupne uprav. troške za 1925	Din 60.261,30
V l. 1926 znašajo ti nevpisani zneski	Din 18.040.—
dodavši vpisane	Din 62.596,45
znašajo skupni upravni stroški 1926	Din 80.636,45

Upravni stroški so se postopoma višali v razmerju večjega društvenega razmaha.

V.
Vrednostni papirji.

V letu 1927 je društvo kupilo 5448 delnic Ljudske tiskarne d. d. v Mariboru za vsoto **Din 300.000.** Te delnice se obrestujejo po 6%. Pri nakupu teh delnic se je postopalo ravno tako, kakor pri vlaganju odvisnega denarja v razne denarne zavode. Pri tem se je uvaževalo načelo, da se je s tem neposredno koristilo društvenim članom. Ni res, da je ta nakup izvršil takratni predsednik g. Fišer. Res pa je, da sta pri tem aktivno sodelovala tudi gg. Wurzinger in Petek, ki sta bila člana nadzorstvenega sveta. O tem se je pri sejah tudi razpravljalo, vsled česar se ne more proti temu nič ugovarjati.

Po bilanci Ljudske tiskarne so delnice varne in se zamorejo vsak čas realizirati, ne da bi imelo društvo pri tem kako škodo.

To je bila dolžnost tudi g. Barleta, da bi se prepričal.

VI.
Nepremičnine.

1. Društvo ima več hiš. Hiša št. 65 na Aleksandrovi cesti je bila v letu 1921 sodno cenjena na **Din 240.000.** Po odbitku 2% amortizacije je bila dne 31. 12. 1924 ta hiša vredna **Din 221.368.** To hišo je društvo postavilo 31. 12. 1926 v bilanco z zneskom **Din 150.000.**

To znižanje na vrednosti ni društvo nikjer opravičilo, kajti vrednost hiše se zamore znižati edinole vsled naravne obrabe, ki znaša po navadi 2%. Ako se tedaj od vrednosti te hiše odpiše vsako leto 2% amortizacija, tedaj je ta hiša vredna dne 11. maja 1929 **Din 202.140.** Toliko je ta hiša tudi vredna, ker je solidna stavba in na lepi poziciji. Ta hiša ima 5 stanovanj in društveno pisarno z 2 sobama. Brez društvene pisarne nosi hiša na leto **Din 20.160.** brutto-najemnine, t. j. skoro 10% brutto, čistih pa 6%, pri čemur je všteta uporaba pisarne kot brezplačna.

2. Leta 1926 je društvo kupilo hišo št. 59 na Frankopanovi cesti za znesek **Din 148.735.** Nakup te hiše se je izvršil potom posebnega odseka, v katerega so bili imenovani sledeči člani: Petek, Wurzinger, Brauhard, Kasper, Majer in Korošec. Društveno vodstvo je ta nakup odobrilo. Izplačano je pa bilo tako-le:

Gotovina potom Hranilnega društva	Din 115.000.—
gotovina potom blagajne	Din 25.000.—
davki in notarski troški	Din 7.100.—
razni troški in zamude časa	Din 1.215.—
davek na prirastek	Din 420.—
Skupaj	Din 148.735.—

To so izdatki, ki so ugotovljeni iz knjig. Ti troški so bili tudi pravilno odobreni na odborovi seji. S tem je pojasnjena razlika **D 1000,** ki jo navaja g. Barle v svojem poročilu. Isti je pa pri tem obračunu našel še znesek **D 8450.** in ga ni mogel ugotoviti, zakaj je bil izplačan in drži radi tega odgovorne takratno društ. vodstvo in rač. preglednike. Tudi ta znesek je pojasnjen. Začetkom leta 1927 je poslalo Postajno načelstvo na Pragerskem potom čekovnega urada na račun društva znesek **Din 8450.** Ta znesek pa ni bil last društva, marveč last Hranilnega društva in radi tega se ga je moralo vrniti, s čemur je bila ta zadeva urejena. V l. 1927 je društvo investiralo v to hišo znesek **Din 90.765.25.** S tem je bila ta hiša temeljito renovirana in dozdalo se je še zraven 1 stanovanje in ta dozidek je dobil novo št. 59 a. Iz tega razloga se je vrednost te hiše tako-le spreminjala:

31. 12. 1926 vrednost hiše	Din 148.735.—
1927 investicija	Din 90.765.25
Skupaj	Din 239.500.25
2% amortizacija za 1927	Din 4.959.25
vrednost 31. 12. 1927	Din 234.541.—
2% amortizacija za 1928	Din 4.860.—
vrednost 31. 12. 1928	Din 229.681.—
1% amortizacija za 1929 (11. 5. 29)	Din 2.381.—
vrednost 11. 5. 1929	Din 227.300.—

Ta hiša ima 8 stanovanj in nosi sedaj **Din 22.200.** brutto-najemnine, t. j. skoro 10% brutto ali 6% čistih.

3. Leta 1928 je kupilo društvo hiši št. 5 in 7 na Ruški cesti.

Glasom kupne pogodbe sta stali ti 2 hiši **Din 1.070.000.** in **Din 30.000.** gostilniški inventar.

Društvo je pa izplačalo	Din 870.000.—
7. 8. 1928 davčni urad	Din 3.200.—
7. 8. 1928 seja hišnega odbora	Din 1.446.—
7. 8. 1928 račun odvetnika	Din 12.300.—
3. 9. 1928 zavarovalnina	Din 1.430.—
3. 9. 1928 popravilo in hišnica	Din 650.—
13. 8. 1928 seja hišnega odbora	Din 140.—
30. 8. 1928 seja hišnega odbora	Din 180.—
22. 9. 1928 popravila v hišah	Din 4.794.78
2. 10. 1928 mestna doklada	Din 1.791.20
4. 10. 1928 prirastek na vrednosti	Din 2.000.—
11. 9. 1928 račun Rečnik	Din 1.680.—
22. 10. 1928 intervencije pri nakupu	Din 1.800.—
24. 10. 1928 izredni izdatki	Din 9.500.—
26. 10. 1928 seja hišnega odbora	Din 140.—
28. 11. 1928 davki	Din 4.334.—
28. 11. 1928 seja hišnega odbora	Din 140.—
Skupaj	Din 915.525.98
dodavši brezobrestno hipoteko	Din 200.000.—
Skupaj	Din 1.115.525.98

Od tega je šlo za hiši Din 1,085.525.98
za gostilniški inventar Din 30.000.—

Ako se od vrednosti hiš Din 1,085.525.98
odpiše amortizacija za 1928, 1929 Din 21.999.98

znaša vrednost obeh hiš **12. 5. 1929 Din 1,063.526.—**

Ti dve hiši imata 20 najemnikov, ki plačujejo sedaj letnih **Din 132.840.—** brutto-najemnine. Investirani kapital znaša **Din 1,063.526.—** manj **Din 200.000.—** brezobrestna hipoteka, tedaj **Din 863.327,** kar nosi **13½% brutto** ali **7½% čistih.** Podatki glede nakupa teh hiš temeljijo na društvenih računih, katere je pregledalo tudi nadzorstvo in jih našlo pravilne. Očitek g. Barleta, da plačuje Konzumno društvo le **Din 2000.—** mesečno, ni utemeljen. V primeru z ostalimi lokali je najemmina primerna. Sicer pa pozablja povedati g. Barle, da je Konzumno društvo prepustilo društvu brezobrestno hipoteko v znesku **Din 200.000.—**

Konštatacije g. Barleta v pogledu nakupa teh dveh hiš ne morejo biti merodajne, ako se upošteva, da je pri tem vršil društveni odbor, nadzorstvo in hišni odsek dolžnost skrbnega gospodarja. Korespondenca med Fišerjem in Konzumnim društvom v pogledu »Ljudskega doma« se mora tolmačiti kot vsaka korespondenca, kadar hoče prodajalec pospešiti kupčijo. Iz narodno-gospodarskega stališča se mora prizadevanje Konzumnega društva le pozdraviti, da se je cela zadeva izvršila na način, ki je obe stranki zadovoljil. Ali ne služi nakup teh dveh hiš neposredno društvenim članom? V prvi vrsti je denar, naložen v nepremičnine, najbolj varen in v drugi vrsti stanuje v teh hišah nad 20 članov.

VII.
Gospodarstvo.

Društvo je nalagalo svoj odvisni denar v zavode, kateri so neposredno služili v korist svojih članov. Ti zavodi so Hranilno in posojilno društvo železničarskih delavcev, »Jugoslovanska hranilnica« in Krekova Posojilnica. V Konzumno društvo za Slovenijo, oddelek hranilnica, je društvo vložilo manjši znesek, ki se je poravnal o priliki nakupa »Ljudskega doma«.

V vsem času društvenega obstoja je društvo vedno izpolnjevalo nasproti članom svoje obveze. Likvidnost društva je bila tedaj za društvo vedno prepogoj.

Društveno likvidnost prikazuje najbolji sledeča tabela:

	aktiva	imobilno	likvidnost v %
1924 Din	664.350.63	221.368.—	67%
1925 Din	1,018.866.—	216.940.—	79%
1926 Din	2,301.016.60	361.336.—	85%
1927 Din	3,092.625.57	442.890.—	86%
1928 Din	4,173.816.71	1,496.783.—	66%
1929 Din	4,419.645.82	1,491.416.—	65%

Posmrtnine in predumji so mobilno premoženje, ker se mora likvidirati v slučaju splošne likvidacije. Istotako delnice Ljudske tiskarne niso imobilne, ker se zamorejo vsak dan vnovčiti.

Ako se vse to uvažuje, ima društvo imobiliziranega premoženja: 1925 23%, 1926 21%, 1927 15%, 1928 34%, 1929 35%, kar znači, da je gmotno stanje zelo ugodno.

Iz tega sledi jasno, da je društvo vedno in v veliki meri likvidno, kar povečuje še dejstvo, da se nahaja med mobilnim zneskom **Din 999.250.—** in **Din 25.950.—** na predplačani posmrtnini, katera zneska bi dobro služila, ako bi se uresničila bojazen g. Barleta, če bi izbruhnila kaka epidemija ali elementarna neizgoda. Sicer je pa v društvenih pravilih predvideno, da se v takih slučajih zamore višina posmrtnine znižati in društvo tudi ne bi popolnoma izčrpalo svojega kapitala, zlasti ne onega, ki tvori neko večno rezervo, in to so društvene hiše.

Konštatacije se pa mora, da je izračunana likvidnost zgrešena in nepodprta s številkami. Nepravilno izračunana likvidnost pa ne more tvoriti prave podlage za pravilno in strokovno oceno.

VIII.
Gmotno stanje društva.

Iz poročila g. Barleta izhaja, da je gmotno stanje društva povoljno. V kolikor pa nazaduje, je že omenjeno v tozadevnih tabelah. Iz bilance z dne 12. 5. 1929 je razvidno, da predstavljajo vse postavke pravo faktično vrednost. Sicer je pa bila dolžnost revizorja, da to vrednost tudi sam ugotovi in preizkuša. Tega pa on ni napravil in radi tega pa tudi njegovo mnenje ne more biti verodostojno.

G. Barle trdi, da je čisto premoženje društva naraščalo tako-le:

1925 na 1926	Din 922.582.10
1926 na 1927	Din 563.369.32
1927 na 1928	Din 466.329.79

in zaključuje, da društvo nazaduje.

Iz pravilno ugotovljenih bilanc g. Trošta pa izhaja, da je društveno premoženje tako-le naraščalo:

koncem leta 1925	Din 596.424.37
koncem leta 1926	Din 994.075.60
koncem leta 1927	Din 775.118.97
koncem leta 1928	Din 833.146.14
leta 1929 . . . ca.	Din 650.000.—
(12. 5. 1929 Din	237.792.51)

Iz tega sledi, da je nazadovanje nastopilo šele v letu 1929 in da ni tako alarmantno. To se pa zamore z lahkoto zaustaviti. Nasproti temu pa naraščajo dohodki iz društvenih vlog in hiš po računu g. Trošta tako-le:

1925	Din 47.923.25
1926	Din 80.143.05
1927	Din 134.235.35
1928	Din 207.129.88
1929 najmanj	Din 300.000.—

Ako se tedaj vpošteva, da znaša društvena čista imovina dne 12. 5. 1929 znesek Din 4,099.187.22 in ako od tega odštejemo predizplačila na posmrtnine in predumje, ki ne nosijo nikake očitne rente Din 1,125.200.— tedaj ostane renti podvrženi znesek **Din 2,973.987.22**

Ta znesek nosi tedaj 10% rento, kar je v danem slučaju dokaz pravilnega in skrbnega gospodarstva.

Renti nepodvrženi znesek Din 1,125.200.—
po odbitku predumjev, ki sploh nič ne rentirajo Din 25.950.—
Ostane Din 999.250.—

ki tvori predizplačila na posmrtnine. Kakor že omenjeno na drugem mestu, člani, ki so prejeli ta predizplačila, ne plačujejo nikakih obresti, pač pa članarino za ves zavarovani znesek.

Vseh takih članov je 317, temelječih na društvenih pravilih in 18 bivših »Tovariške zveze«.

Ako bi ti člani ne dobili nikakega predizplačila, tedaj bi se morali izplačati ob njihovi smrti sledeči zneski:

Društveni člani:	
166 članov po Din 4000.—, skupno	Din 664.000.—
17 članov po Din 5000.—, skupno	Din 85.000.—
68 članov po Din 6000.—, skupno	Din 408.000.—
66 članov po Din 7000.—, skupno	Din 462.000.—

317 članov skupaj tedaj Din 1,619.000.—
a ker so prejeli že Din 983.750.—
tedaj jim gré še Din 635.250.—
oziroma Din 634.000.—

ker so 4 člani z manjšimi posmrtninami. Isti pa plačujejo članarino za vso določeno posmrtnino, dasiravno se bo izplačala vsakemu le z zneskom **Din 2000.—**

Letna članarina vseh teh 317 članov na mesec po **Din 12.50,** znaša **Din 47.552.—** Ako se tedaj izračuna proporc, koliko te članarine bi šlo za ostalo posmrtnino in koliko kot renta za sprejeto izplačilo, pokaže točno naslednji račun:

$$47.552 : 1,619.000. = ? : 634.000. =$$

t. j. **Din 18.003.56.**

Iz tega sledi, da gré na račun ostale posmrtnine **Din 18.003.56,** ostalih **Din 29.548.64** pa kot renta na račun predizplačil. Izplačano predizplačilo svojim članom rentira društvu tedaj letnih **Din 29.548.64,** od kapitala **Din 983.750.—**, tedaj 3%. Škoda je torej za enega in drugega minimalna in se radi tega ne more izvajati krivih zaključkov.

Temu primerno izpade tudi obračun glede predizplačil, izplačanih članom »Tovariške zveze«.

Ko je občni zbor sklenil izplačilo teh predizplačil, je očitvidno imel pred očmi koristi svojih članov, ne da bi bile pri tem preveč oškodovane koristi društva.

PRILOGE.

A.

Glede te priloge se nahaja pojasnilo že na drugem mestu. Omeniti se mora samo to, da g. Barle ta račun ni pravilno ugotovil. Isti točno ugotovljen znesek znaša Din 12.472.— medtem ko je našel g. Barle le Din 11.817.—

Razlika je tedaj **Din 655.—**

Radi tega je njegov očitek, da se je operiralo s tem fondom, ki se je dotiral iz deloma neznanih virov, brez podlage. Dotiranje tega fonda je ugotovljeno po društvenih knjigah, torej ne more biti neznano.

RAČUNSKI ZAKLJUČKI.

Bilanca 1925.

Aktiva:	g. Barle	g. Trošt
Gotovina v blagajni	64.956.58	64.956.58
Hranilne vloge	731.401.92	731.401.92
Deleži Hran. društva	200.—	200.—
Hiša Aleks. cesta 65	240.000.—	216.940.—
Društveni inventar	—	5.367.50
Predizplačila posmrtnin	—	267.000.—
	Din 1,036.558.50	1,285.866.—
Pasiva:	g. Barle	g. Trošt
Društ. glavnica 1924	—	662.629.63
Posmrt. prebitek 1925	1,036.558.50	596.424.37
Predpl. najemmina 1926	—	430.—
Neposr. prist. 1923/25	—	26.382.—
	Din 1,036.558.50	1,285.866.—

Bilanca 1926.

Aktiva:	g. Barle	g. Trošt
Gotovina v blagajni	58.790.86	58.790.86
Hranilne vloge	1,631.217.74	1,507.767.74
Deleži pri Hran. društvu	200.—	200.—
Hiša Aleks. cesta 65	—	212.601.—
Hiša Frankopanova ul.	268.935.—	148.735.—
Društveni inventar	—	6.192.—
Predplačila posmrtnin	—	366.750.—
	Din 1,959.143.60	2,301.036.60

Pasiva:	g. Barle	g. Trošt
Društ. glavnica 1925		1.259.054.—
Prirastek 1926	1.959.143.60	994.075.60
Predpl. najemnina 1927		1.450.—
Neposr. prist. 1923/25		26.382.—
Neposredna prist. 1926		20.075.—
Din	1.959.143.60	2.301.036.60

Bilanca 1927.

Aktiva:	g. Barle	g. Trošt
Gotovina v blagajni	55.486.78	55.486.43
Hranilne vloge	1.740.676.14	1.740.676.14
Deleži	200.—	200.—
Hiša Aleksandrova c.		208.349.—
Hiša Frankopanova ul.	445.300.—	234.541.—
Predhodni	8.450.—	—
Inventar	—	6.580.—
Delnice	272.400.—	301.693.—
Predplačane posmrtnine	—	551.000.—
Din	2.522.512.92	3.098.525.57

Pasiva:	g. Barle	g. Trošt
Društ. glavnica 1926		2.253.129.60
Prirastek 1927	2.522.512.92	775.118.97
Predpl. najemnina 1928	—	1.685.—
Neposr. prist. 1923/25	—	26.382.—
Neposr. prist. 1926	—	21.279.50
Neposr. prist. 1927	—	20.930.50
Din	2.522.512.92	3.098.525.57

Bilanca 1928.

Aktiva:	g. Barle	g. Trošt
Gotovina v blagajni	83.185.—	83.185.—
Hranilne vloge	1.308.658.71	1.308.658.71
Deleži	212.—	222.—
Hiša Aleksandrova c.	225.900.—	204.182.—
Hiša Frankopanova ul.	210.500.—	229.681.—
Hiši Ruška cesta	1.078.000.—	1.074.470.—
Inventar, pisarniški	—	10.455.—
Inventar, gostilniški	—	28.000.—
Prehodni	10.050.—	—
Delnice	272.400.—	301.693.—
Predplačane posmrtnine	—	903.270.—
Din	3.188.905.71	4.143.816.71

Pasiva:	g. Barle	g. Trošt
Društ. glavnica 1927		3.028.248.57
Prirastek 1928	2.988.905.71	833.146.14
Predpl. najemnina 1929	—	10.255.—
Neposr. prist. 1926	—	22.556.50
Neposr. prist. 1927	—	22.186.50
Neposr. prist. 1928	—	27.424.—
Hipoteka	200.000.—	200.000.—
Din	3.188.905.71	4.143.816.71

G. Barle sestavlja vsakoletne računске zaključke iz štirih delov, in sicer:

1. Denarni promet,
2. bilanca,
3. račun dobička in zgube,
4. inventar.

Glede računa z denarnim prometom, moram omeniti, da je isti **tehnično nepravilen**. Denarni promet se vrši potom blagajne. V denarni promet spadajo vsi zneski, ki so prišli ali so bili izplačani potom blagajne. Blagajnik je odgovoren za denarni promet. Ako tedaj denar ne pride v blagajno, tudi ne more biti vpisan v denarni promet in zanj tudi ne odgovarja blagajnik. **To je princip denarnega prometa**, ki se pri sestavljanju denarnega prometa ni upošteval. S tem se je kršil ta princip in se je naložilo blagajničarju vso odgovornost. Večina vplačil na članarini prihaja po položnicah na račun društva pri Poštni hranilnici v Ljubljani. Ta denar ne pride tedaj v blagajno in ker ga blagajničar ni sprejel, ga tudi ne more vpisati v blagajno. G. Barle pa vsa ta vplačila vnaša v denarni promet ter jih na drugi strani prenaša na Poštno hranilnico. **Iz tega razloga so nastale razlike, katere ni mogel potem razrešiti in jih pušča otvorjene, namesto da bi jih kot revizor razčistil.**

Dokaz temu je n. pr. denarni promet za leto 1927. Med izdatki izkazuje gosp. Barle pod imenom: Prehodni Din 8450.—, ki ga ni ugotovil, marveč ga je pustil nerazčiščenega. G. Barle ugotavlja, da znaša vplačana članarina Din 1.429.776.48, kar pa ni točno, kajti potom blagajne je bilo vplačanih samo Din 756.161.75. Potom poštne hranilnice pa:

1. dvignjen denar na račun članarine Din 715.000.—
2. vloga tam je znašala
 - 31. 12. 1925 Din 70.944.02
 - 31. 12. 1926 Din 62.156.79

tedaj je bilo dvignjenih iz leta 1925 Din 8.789.23 vsled česar se zmanjša članarina na Din 706.210.77 toda, ker je med tem dvignjenim zneskom vplačanih od postaje Pragersko na tuj račun Din 8.450.— ostane Din 697.760.77 ter dodavši odpisane troške zavoda Din 1.884.95 znaša skupna članarina za leto 1927 Din 699.645.72 dodavši članarino, vplačano potom blagajne Din 756.161.75 znaša skupna članarina za 1927 tedaj 1.455.807.47 medtem ko jo je ugotovil g. Barle z 1.429.776.48

Ako se tedaj preiskuje, zakaj in za koga je bilo vplačanih v obračunu omenjenih Din 8.450.—, tedaj se zadeva razčisti. **Ta denar je bil po pomoti poslan na račun društva za Hranilno društvo železniških delavcev, kateremu se je moral tudi vrniti.** Nepravilnost denarnega prometa dokazujejo nadalje sledeče postavke:

Iz Poštne hranilnice je bilo dvignjenih v letu 1927 le Din 715.000.— g. Barle navaja pa Din 1.303.133.— v poštno hranilnico je bilo vplačanih v letu 1927 Din 706.210.77 g. Barle navaja pa vplačila na Din 1.245.214.42

Ker so tedaj pri vseh postavkah nastale razlike, je logično, da so se morale uvaževati pri protipostavkah in pri ostalih računih tudi, vsled česar je došlo do krivih zaključkov.

Pri drugih računskih zaključkih se to isto ponavlja, vsled česar so za g. Barleta ostali nerazčiščeni zneski Din 600.— in Din 1000.— ter druge razlike.

Glede bilance moramo omeniti, da tam navedena posmrtninska rezerva ni ločena na zneske iz prejšnjega leta in na prirastek. To se je pa izvršilo vsled tega, ker manjka tozadevni obračun. Iz tega razloga pa so bilance nerazumljive, kar poveča še dejstvo, da so se prenašali sem zneski računa dobička in zgube.

Računi dobička in zgube ne odgovarjajo društvenim zahtevam.

Račun zgube in dobička bi moral izkazovati točen pregled, kaj je društvo v dotičnem letu pridobilo ali izgubilo. To je iz teh računov le delno razvidno, ni pa razvidno, koliko je društvo pridobilo na članarini, oziroma koliko znaša posmrtninski prebitok. Moralo bi se tedaj v boljše razumevanje voditi 2 taka računa. Omeniti pa moram, da spada v račun zgube in dobička tudi vplačana članarina, ki stoji v rangu z ostalimi društvenimi prejemki, kajti, ako bi društvo ne imelo nikakih drugih dohodkov, bi pač moralo kriti upravne in druge troške s članarino. Za sestavo računskih zaključkov se mora poslužiti onega načina, ki je za člane lahko umljiv, kajti drugače je za maso brez veljave in povzroča samo nevoljo in zabavljanje. To je človeška psiha v takih slučajih in vsak knjigovodja ali še celo revizor se mora temu prilagoditi.

Inventura je pa nepotrebna, ker ponavlja to, kar izkazuje bilanca in to delo bi si g. Barle lahko prihranil.

Magistratni svetnik g. Barle je ugotovil tedaj, da znašajo dne 31. 12. 1928 vsa

društvena aktiva Din 3.188.905.71 in po odbitku hipoteke Din 200.000.— bi znašalo čisto društveno premoženje Din 2.988.905.71

Pravilno pa znašajo 31. 12. 1928 vse društvene aktive po bilanci g. Trošta znesek Din 4.143.816.71 po odbitku pasiv:

predplačana najemnina D 10.255.—
dolg na neposred. prist. D 72.167.—
hipoteka brezobrestna D 200.000.— 282.422.—
znaša pravilno čisto premoženje D 3.861.394.71
Ako se to premoženje primerja z onim, izkazanim od g. Barleta D 2.988.905.71 se pokaže razlika D 872.489.—

Ta razlika je pa nastala iz sledečih postavk, katere je g. Barle izpustil in sicer:

predplačana posmrtnina Din 903.270.—
neopravičen odbitek delnic Din 29.293.—
pisarniški inventar Din 10.455.—
gostilniški inventar Din 28.000.—
povišek deležev Din 10.—
Skupaj Din 971.028.—

po odbitku:
preh. zneski, ki ne obstojajo D 10.050.—
predplačane najemščine D 10.255.—
neposredne pristojbine D 72.167.—
razlika pri hišah D 6.067.— 98.539.—

ostane razlika kakor zgoraj D 872.489.—

Iz tega sledi, da je magistr. svetnik g. Barle: **1. neopravičeno stavil izplačana predizplačila posmrtnin v znesku Din 903.270.— med splošne izdatke. Med temi predizplačili se nahajati 2 različni vrsti članstva in sicer člani na temelju društvenih pravil, ki so prejeli Din 887.770.— in člani »Tovariške zveze« Din 15.500.—**

Skupaj Din 903.270.—

Že radi evidence se mora voditi te račune v bilanci, ker drugače se lahko pripeti, da se o priliki smrti dotičnega člana izplača vso statuacijsko posmrtnino, ne oziraje se na vže sprejeto predizplačilo;

2. neopravičeno odbil na vrednosti delnic Ljudske tiskarne znesek Din 29.293.— iz razlogov, ki so že omenjeni na drugem mestu;

3. zvišal vrednost pri društvenih hišah za Din 6.067.—;

4. izpustil v celoti društveni inventar v znesku Din 10.455.—;

5. izpustil v celoti društveni gostil. inventar v znesku Din 28.000.—. Ta inventar je bil kupljen s

hišami št. 5 in 7 na Ruški cesti, o čemur dokazuje tozadevna pogodba in točen seznam;

6. izpustil povizek deležev Din 10.—, kar je razvidno v dotičnih deležnih knjižicah;

7. stavil med društveno premoženje znesek Din 10.050.—, ki ne obstoja, kakor je že pojasnjeno na drugem mestu;

8. stavil med društveno premoženje vplačano najemščino za mesec januar 1929, ker ta spada v bilanco za leto 1929;

9. opustil dolg na neposredni pristojbini za leta 1926, 1927 in 1928 v skup. znesku Din 72.167.—. Ta znesek bo moralo društvo plačati in radi tega spada v dolg društva.

Analizirati vse računске zaključke, katere je sestavil g. Barle, bi bilo preobširno, radi tega smo analizirali edino le njegovo zadnjo bilanco.

C. DRUŠTVENO ČISTO PREMOŽENJE.

Kakor je že rečeno na drugem mestu, g. Barle ni ugotovil društvenega premoženja na dan razpustitve, t. j. dne 12. maja 1929. Radi tega je bilo potrebno, da se pokaže tudi, kako premoženje je imelo društvo. To izhaja točno in pravilno iz sledeče bilance, ki jo je sestavil g. Trošt.

Bilanca 12. maja 1929.**Aktiva:**

Gotovina v blagajni	Din	84.558.15
Hranilne vloge	Din	1.448.445.67
Deleži	Din	410.—
Vrednost inventarja:		
pisarniški D 10.193.—		
gostilniški D 26.100.—	D	36.293.—
Vrednost društvenih hiš:		
Aleksan. cesta D 202.140.—		
Frankopan. ul. D 227.300.—		
Ruška cesta D 1.063.526.—	D	1.492.966.—
Predplačane posmrtnine:		
društ. članom D 983.750.—		
članom Tov. zv. D 15.500.—	D	999.250.—
Delnice	D	301.693.—
Terjatve na režiji	D	80.—
Posojila	D	25.950.—
	D	4.389.645.82

Pasiva:

Društvena glavnica 1928	Din	3.861.394.71
Prirastek 1929	Din	237.792.51
Neposredna pristojb. 1926—1929	Din	85.828.60
Dolg na režijskih stroških	Din	1.300.—
Hipoteka	Din	200.000.—
Depoziti	Din	3.330.—
	Din	4.389.645.82

Radi obširnosti podrobni izkaz vsake posamezne postavke ne navajam. Te postavke so pa točne in predstavljajo pravo sliko gmotnega stanja. — **Društvena čista glavnica znaša po bilanci g. Trošta tedaj Din 4.099.189.22 in to ugotavljamo mi na tem mestu.**

D. ČLANSTVO.

V kolikor se je moglo ugotoviti, je štelu društvo dne 12. maja 1929 sledeče vrste članstva:

1. društveni člani na temelju društvenega statuta: 11.770 s pravico do posmrtnine;
2. članov bivše »Tovariške zveze« 221 s pravico do posmrtnine;
3. članov bivšega »Društva vlakospremnikov« 590 s pravico do odpravnine.

Skupaj tedaj 12.581 članov.

Od teh članov je 72 s pravico do bolniške podpore in 151, ki ne plačujejo nikake članarine.

Posmrtnina članov znaša različno in sicer: Din 250.—, 1000.—, 3500.—, 4000.—, 5000.—, 6000.—, 8000.—; članov Tovariške zveze posmrtnina: Din 1000.—, 1750.— in 2500.—; članov »Društva vlakospremnikov« odpravnina pa po pravilniku do Din 3500.—.

E. ZAKLJUČEK.

Končno še par pripomb dostavku Oblastnega odbora Udruženju jug. narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani.

Ta odbor se je postavil na stališče g. Barleta. **Zavrnil pa se mora še posebej očitek, da so bili upravni troški društva previsoki, ker so dobivali voditelji društva »masne« nagrade.** Iz računskih poročil izhaja, da so znašali vsi upravni troški leta 1925 — 6%, 1926 — 5½%, 1927 — 7%, 1928 — 6% (vštevši 3% nagrado za nabir. novih članov).

Ta odstotek je pa skromen, kajti **Podporno društvo želez. uslužbencev v Ljubljani izkazuje za leto 1928 8% upravnih stroškov,** četudi ima skoro polovico manj letnih dohodkov.

To so fakta! — Pa da vidimo!

Železničarji, čitajte, primerjajte in sodite!

Posebna izdaja Jugoslovanskega Železničarja.

V letu 1929 so zvezarji izdali skupno 12 številčk svojega časopisa, katerega glavna tendenca je bila boj proti savezu. V vsaki številki so nam posvetili po 5, 6 in tudi več kolon in svojo borbenost so dne 31. decembra, da na najboljši način zaključijo staro leto in se kot res bojovna organizacija priporočajo za leto 1930, pokazali s tem, da so izdali trinajsto številko svojega glasila in jo posvetili »Internacionalcem«. Vemo, da je gospodom pri Zvezi vsaka kost dobra, če jim le more služiti za napad na te »proklete Internacionale«, katere ubijajo sedaj že 10 let, pa so ti »Internacionalci« že take pasme, da če enega ubiješ, nastane ta mesto njega dva. Ni čuda, da se zvezarjem že nekoliko meša v gotovem delu telesa in da so postali sedaj babjeverni: češ izdajmo trinajsto številko, ker to je nesrečno število in bo morda le prineslo nesrečo »Internacionalcem« in osvoboditev izpod težkega jarma žoltim borcem.

Ne moremo si kaj, da ne bi vzeli njih posebne izdaje za smešne, ker že opetovano se je uresničil izrek, da tisti, ki je najbolj prizadet, najbolj glasno vpije: »Držite tatu«, da bi zasledovalce zmotil in jih spravil na napačno smer. Ni naša naloga, da kot savez branimo mariborsko podporno društvo in njegove funkcije, ker ti so že zreli dovolj, da se bodo proti Posebni izdaji »Jugoslovanskega Železničarja« energično branili in nudili g. predsedniku oblast. odbora Zveze in g. odgovornemu uredniku dovolj prilike, da bodo na merodajnem mestu dokazali svoje trditve, vendar vemo že danes, da bo prizadeta dva gospoda zelo bolela glava.

Kot prilogo današnjemu časopisu prilagamo poročilo strokovnjaka o delu in položaju v mariborskem pogrebnem društvu, iz katerega bo vsakdo razvidel, da je bilo vse delo strogo nepristransko, točno po predpisih in v interesu železničarjev ter da je vse kričanje zvezarjev le zlobna demagogija, s prozornim namenom, priti do uprave nad 4-milijonskega premoženja, po katerem se gotovim gospodom cede sline.

Ne bomo navajali zvezarjem, kolike mesečne nagrade (po 700 do 1500 Din in še več) poleg visokih sejnin, bilančnih nagrad dobiva njih gospoda v Nabavljaki zadrugi, ne bomo omenjali funkcij in zainteresiranosti g. Deržiča pri upravi gotovih hiš in bank, ker vse to je železničarjem dobro znano. Ne bomo omenjali, da ima Nabavljaka zadruga v Ljubljani ogromen pisarniški aparat s stalno nastavljenimi pisarniški močmi, gg. upravni svetniki pa kljub temu vlečejo za svoj »trud« v prostem času, čeprav niso »ubogi delavci«, letno lepe desetisočake. Ne bomo spraševali, kam nalaga Nabavljaka zadruga svoj denar in zakaj je ona tako strankarska, da ga ne nalaga n. pr. v »Zadružno banko«, Splošno kreditno društvo, Konsumno društvo ali v denarne zavode kake druge smeri, ker tako javkanje, kot je zvezarsko, je pač preotročje. Odgovorimo le par faktov.

Navadna laž je, da bi društvo delalo po načrtu bivše socijaldemokratske stranke. Navadna laž je, da je pomenil nakup delnic in hiše veliko izgubo za društvo, ker je moglo društvo vsak čas in more tudi danes tako delnice kot hišo prodati brez najmanjše izgube in je vprašanje, zakaj tega sedaj noče prodati? Edino pravilno je bilo, da se denar nalaga v one institucije, kjer je imel od nje korist delavec in kjer bomo imeli vpliv; zabraniti bomo znali, da bi se delavski denar nalagal v take zavode, kjer bi imel od nje največji dobiček le privatni kapitalist in dobičkar. Ta način mirne duše prepustimo g. zvezarjem, ki pač z delavstvom nočejo imeti dosti skupnosti in hrepene po drugih zvezah. Denar je bil naložen popolnoma varno v enem najstarejših delavskih denarnih zavodov, ustanovljenem tedaj, ko se niti enemu človeku še ni sanjalo, da bodo nekoč obstojali na železnici nekakšni »zvezarji«. Vemo, da dobivajo iz mariborskega Hranilnega in posojilnega društva v bedi in sili posojila ravno najslabše situirani sloji, železničarji in delavci, ter je mariborsko pogrebno društvo v vsem svojem delovanju naredilo najbolj pravi korak, ko je nalagalo svoj denar v tem društvu in s tem od železničarjev zbranim denarjem zopet koristilo v prvi vrsti železničarjem, če so prišli v stisko. Edino pravilno je bilo, da se društvo ni polakomnilo visokih »bančnih obresti«, ker zgodovina zadnjih let je pokazala, kako so oni, ki so računali le na visoke obresti, čez noč pri kakem konkurzu zgubili vse svoje premoženje.

In kar se tiče izplačila odpravnin? Ali ni tu višek demagogije? Vsi občni zbori društva so bili javni, na njih so sodelovali g. zvezarji, na njih so glasovali z obema rokama za izplačilo odpravnine v izrednih slučajih in danes vpijejo čez sklep, ki so ga naredili sami. Vpijejo čez delo podpornega društva in vendar je bil predsednik nadzorstva zvezar, ki je sodeloval pri vseh sklepih, katere sedaj oni kritizirajo.

Ne bomo zgubljali prostora za polemiko z ljudmi, ki jim je dobro vsako sredstvo, samo da bi ubijali onega, ki jim je nevaren. Slovenski železničar je zadosti pameten in ima zadosti razsodnosti, da ve, da mu je edini škodljivec v vsem času od prevrata dalje ona birokracija v zvezi, ki si želi le visokih stolčkov, činov, dobro plačanih mest v Nabavljaki zadrugah, raznih upravnih odborih, delavstvo pa mu je deseta briga.

Slovenski železničar bo znal braniti svojo čast, svojo pošteno ime, slovenski železničar se zaveda, da je delavec in čuti delavsko ter bo dosledno ostal na delavskem stališču in s zvezarsko birokracijo in mentalito pometal.

Železničarji, spregledajte demagogijo, obrnite demagogom hrbet, da ostanejo generali brez armade, vi pa nastopite boljšo pot, pot borbe za dosego izgubljenih pravic — zato vsi v Ujedinjeni Savez Železničarjev.

U. S. Z. J.

Pri nas so začeli železničarji zopet v večjem številu pristopati v savez, ker se zavedajo, da le v močni delavski organizaciji si bodo mogli zopet pridobiti pravico za pravico nazaj.

Ormož.

Pri nas vpeljavajo vedno nove metode. Delavstvo komaj še živi s svojimi družinami, ker je zaslužek tako majhen; ne more si privoščiti niti ob največjih praznikih kak priboljšek in gleda vedno bolj s skrbjo v bodočnost. To skrb pa jim še povečavajo manire nekaterih predpostavljenih, ki so začeli kar pri plači odtrgovati razne zneske. Ni bilo meseca, da se ne bi delavce nadlegovalo s kakimi nabiralnimi polami, vendar je tukaj delavec vsaj sam dal prispevek, kolikor je mogel. Zadnjič pa se je od gg. progovnih mojstrov agitiralo za neko knjigo od vojske, baje da bo šel čisti dobiček za vojne invalide in ko delavci te knjige niso hoteli naročiti, se jim je enostavno odtegnilo po Din 10.— Ne vemo, če je izdala ljubljanska direkcija take naloge, če pa so progovni mojstri to v lastnem delokrogu naredili, se mora tak postopek na vsak način preprečiti. Nadalje nekateri višji posebno pazijo, če jih delavci spoštljivo pozdravijo, ne čutijo pa potrebe, da bi delavcu odzdravili.

Vsem delavcem pa kličemo, skrbite v novem letu za zavednost in slogo, za pojačanje lastne organizacije, v kateri bomo delali vsi za enega in eden za vse. Zlasti vi mlajši pogledajte, kako se hoče sedaj nagraditi one, ki imajo po 20 do 30 in več let službe in se jih hoče tik pred novim pravilnikom upokojiti z malenkostno provizijo. Zavedajte se, da se tudi vam ne bo boljše godilo, če ne boste pravočasno poskrbeli za svojo obrambo; za močno organizacijo.

Eden za vse, vsi za enega, naj bo naša parola v letu 1930 in korakali bomo boljši bodočnosti nasproti.

Ljubljana.

Pri nas je bil pretekli mesec velik »halo« radi službene obleke. Vsi predpostavljeni do najvišjih uradnikov so tekali po postaji in okoli vlakov ter ogledovali železničarje od vseh strani, ali imajo pravilne našitke trakov in tako dalje. In res sedaj se ljubljanski železničarji blešče v žametnih našitkih, srebrnih in zlatih portah, vendar se onemu, ki pozna železniške predpise, zdi čudno, kako da so na železnici tako stari železničarji, pa še vedno v tako nizkih položajih. Ves siv je že in sključen, ima po 25 let službe, položaj pa komaj oni, ki odgovarja petim letom službe.

Res, da so paragrafi v zakonu tako čudno zakrivljeni, kjer se govori o pravicah osobja, da jih nikdo ne razume in da osobje nikdar nima pravice zahtevati višji položaj, ker je vse odvisno od »kreditov«, vendar pričakujemo, da bodo merodajni faktorji, ki pri kaznovanju tako točno znajo tolmačiti odredbe in se pri odrejanju kazni ne brigajo, ali take kazni »od žena in družin odobreni krediti uslužbenca« preneso, znali tudi poiskati vire, da bodo osobju dali one položaje, ki odgovarjajo službi in službenim letom. Potem se bodo uslužbenci dosti bolj z veseljem kinčali z zlatimi in srebrnimi portami.

Zidani most.

Že dva meseca se raznašajo po progji vesti »iz dobro informiranih krogov«, da je nova pragmatika v delu, da je že izdelana in zadnje tedne so se začele širiti vesti, da se bo ukinita eksekutiva vsemu osobju, izvzemši vlakospremnega in strojnega. Take vesti povzročajo med osobjem veliko vznemirjenje, ker je danes položaj železničarjev že itak zelo mizeren. Obračamo se do centrale, da ukrene na merodajnih mestih vse korake, da se osobju ne odvzamejo že zažarantirane pravice ter da se eksekutivne službe in eksekutivne doklade ne ukine.

Fond za zgradbo uradniških stanovanj.

Ministrstvo za socijalno politiko je objavilo poročilo o stanju fonda

za gradbo uradniških stanovanj, iz katerega posnemamo sledeče podatke:

Skupno je bilo iz tega fonda odobrenih 184 posojil v znesku 18 milijonov 400.000 Din in se je do 1. januarja 1930 zgradilo 174 stanovanjskih hiš. Posojila so dobili državni nameščenci iz sledečih krajev: Beograd 115, Zagreb 18, Skoplje 11, Split 8, Maribor 3, Zemun 2 in iz več ostalih mest po 1.

Kdo odločuje o odpustu delavskega zaupnika.

Okrožno sodišče v Mariboru je dne 19. decembra glede odpuščanja delavskih zaupnikov izdalo načelno razsodbo, v kateri izjavlja, da Inspekcija dela ni merodajna za odpuščanje delavskega zaupnika ter da spada edino v kompetenco sodišča, da razsoja ali je odpust delavskega zaupnika utemeljen in ostane v veljavi, ali pa ni utemeljen.

S. Arih je dobil zadoščenje.

Ljubljanska železniška direkcija je odputila svoječasno s. Ariha, predsednika delavskih zaupnikov progovne sekcije Jesenice in predsednika naše podružnice v Kranjski gori, iz službe in je odredila, da se ima ta odpust smatrati kot kazenski. Veliko veselje je tedaj zavladalo v gorenjskem krogu med našimi »prijatelji zvezarji«, ki so že videli savez uničen in so začeli z obširno agitacijo, kazoč na Ariha kot žrtev, da odstopijo ljudje od saveza. Sedaj so ti gospodje zelo poparjeni, ker je uspelo doseči, da se je s. Arihu odmerila pripadajoča pokojnina z draginjskimi dokladami vred. A. Arihu kot zavodnemu borcu našega saveza častitamo na uspehu in upamo, da bo ostal še nadalje zaveden član in funkcionar saveza.

Sijajen položaj vlakospremnega osobja Ljubljana gor. kol.

Od podržavljenja bivše južne železnice je postala Ljubljana gor. kol. nekaj »pensionistenposten« in je moralo vlakospremnemu osobju zlasti pri sestavi turnusov vedno požirati opazke, češ vi imate samo enotiren in dnevni promet in se nimate nič pritoževati, če je vaš turnus za par odstotkov težji. Danes je položaj tak, da za našo postajo osemurnik sploh ne eksistira, dasi smo imeli zbiralne vlake, kjer je večten premik, nakladanje in razkladanje.

Maja meseca smo dobili na papirju 33% turnus, poleg tega pa še par vlakov, ki niso bili v turnusu, vendar smo jih redno vozili. Dnevno smo imeli priprege na progji Kočevje—Ljubljana in Novo mesto. Enako ni bilo nikjer v turnusu predvideno ojačenje zaviračev pri osebnih vlakih Kočevje—Grosuplje, zavirače pa se je jemalo iz našega turnusa. Dve skromni rezervni skupini pa je skoraj dnevno porabila Ljubljana gor. kol. Celoletje smo tako vozili nad 35% turnus.

Po direkcijskem staležu je bilo normirano 120 ljudi, v resnici nas je bilo le 110, a še od teh marsikateri uslužbeni na direkciji, pri vozopiscih, lampistih, premikacih in lahko si mislite, kako izgleda služba, ako ji mora mesto normiranih 120 ljudi vršiti le 110. Sedaj smo dobili novega prometnega šefa in takoj je bil suspendiran naš dosedanji turnus in dobili smo novega, ki znaša na papirju le 38% službe. Pa pravijo, da je ta g. šef zelo strog, natančen in pravičen ter da bo vse krivice odpravil.

Sedaj pa glejte in strmite. Čez noč je prišel novi turnus, pa da bo lepše izgledalo, so pustili vse zbiralne vlake Ljubljana gor. kol.—Jesenice—Kočevje—Novo mesto—Kamnik in dodali štiri pare vlakov samo do Rakeka in dve skupini permanentno v Ljubljano gl. kol. Vse štiri pare vlakov pa vozijo naše skupine v Postojno in tako znaša turnus do 50%. Če vprašamo sedaj, kdo je naredil ta turnus, ali g. šef gor. kol., ali g. Košir, ali g. Kavčič, ali prometni šef, dobimo povsod odgovor: jaz ne. Če vprašamo, ali je naredila direkcija, dobimo odgovor: Ne znam! Da bo tega slepmišenja enkrat za vselej konec, pribijemo tu za vso javnost, kakšno službo se nas sili delati

Dopisi in poročila sekretar. Ljubljana.

Dravograd.

V nedeljo, dne 19. januarja 1930, se vrši ob 15. uri (ob treh popoldne) v prostorih gostilne Hattenberger v Meži redni letni občni zbor podružnice s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo dosedanjega odbora in razrešnica.
2. Volitev novega odbora.
3. Poročilo o zahtevah poslodavcev radi spremembe socijalne zakonodaje.
4. Poročilo zastopnika centrale o delovanju saveza in o direktivah za bodoče delo.

Občni zbor smo sklicali za popoldne, ker je večina železničarjev prosta ter vabimo vse, da se občnega zbora v čim večjem številu udeležijo.

Na občnem zboru bo poročal zastopnik centrale iz Ljubljane.

Celje.

V nedeljo, dne 12. januarja 1930, dopoldne smo obdržali v prostorih Delavske zbornice posebno sejo, na kateri smo razpravljali o zahtevah poslodavcev glede poslabšanja socijalne zakonodaje. Delavstvo se je zgražalo nad takimi predlogi, kot so jih stavili poslodavci, ki bi pač želeli, da bi bil delavec navaden suženj, ki bi bil seveda še manj vreden kot stroj in ne bi smel imeti nobenih pravic. Sprejeli smo resolucijo za ministrstvo socijalne politike in izvolili posebno deputacijo, ki bo šla k srezkemu glavarju. Seje se je udeležilo okoli 50 železničarjev.

in opozarjamo nato g. državnega tožilca v Ljubljani, da bo v slučaju nezgod vedel kje iskati krivice; industrijske kroge pa opozarjamo na dejstvo, da mora vršiti osobe službo nespočito in da za eventualne nezgode ne odgovarja.

Občni zbor Konsumnega društva za Slovenijo.

V nedeljo, dne 8. decembra 1929, se je vršil v Ljubljani občni zbor te največje delavske zadruga, na katerem je bilo zastopanih 35 podružnic. Poročilo funkcionarjev in obračuni so letos pokazali velik napredek, ugotovilo se je vedno večje razumevanje delavstva, ki vedno bolj uvideva, da so poleg strokovnih organizacij enako nujno potrebne zadruga gospodarske organizacije.

Na občnem zboru je bilo sprejetih več samostojnih predlogov raznih podružnic, ki jih danes objavljamo, ker iz njih lahko sleherni delavec presodi, da je Konsumno društvo na najboljši poti, koristiti svojim članom in delavstvu sploh, da pa se pri svojem delu ne poslužuje demagoških agitacij in obljub. Sprejeti predlogi se glase:

I. Povračila se izplačujejo:

1. Za člane posmrtninskega sklada po pravilniku v sklad.

2. Ostalim:

- a) V manufakturi, galanteriji in čevljih do 3% od zakupljene vsote;
b) na delež onim, ki še nimajo polnega deleža, po 2%;
c) dolžnikom pa na dolg po 2% od zakupljene vsote. (K dolgu člana se pripíše mesečno 1% obresti in od tako dobljene vsote se odračuna 2%-no povračilo.) Obresti se pripisujejo k dolgu po enomesečni dobi.

II. Članu Posmrtninskega sklada se izplača v slučaju smrti poleg redne posmrtnine še Din 1000.— za pogrebne stroške. Izredne nagrade pa se iz pravilnika Posmrtninskega sklada črtajo.

III. Otvoritev in zatvoritev oddajališč se izvrši le po predhodnem sklepu širšega načelnstva in ožjega nadzorstva ter članov širšega nadzorstva iz dotičnega okrožja.

IV. Novi člani, ki so pristopili k zadrugi po 1. juliju 1929, postanejo avtomatično člani posmrtninskega sklada, če se v pisni izjavi ne izjavijo proti pristopitvi in navedejo razloge.

V. Renoviranje in adaptacijo Zadruga doma v Gorjah kakor sploh vse adaptacije naj se prepusti v odločitev načelnstvu in nadzorstvu.

VI. Vodstvo zadruga naj sklene v doglednem času z organizacijo privatnih nameščenec kolektivno pogodbo, ki naj se tiče službenega razmerja vseh zadrugh nameščenec.

VII. V slučaju dolgotrajne bolezni dobi lahko član nanj pripadajoči del posmrtninskega sklada kot posojilo in sicer takoj, ko je izčrpal podporo zakonitega zavarovanja. V slučaju brezposelnosti dobi lahko član po enem mesecu brezposelnosti polovico, še po enem mesecu pa drugo polovico njemu pripadajočega dela posmrtninskega sklada. V obeh slučajih dobi izplačilo posmrtninskega sklada v poljubnem blagu in se smatra izplačilo kot posojilo, katerega mora član po prestani brezposelnosti ali bolezni vrniti v sklad.

VIII. Oddajališčem pošilja centrala toliko blaga, kolikor so v preteklem mesecu poslala denarja, če zaloga blaga odgovarja razmerju napram prometu.

IX. Poslovodje smejo kreditirati blago samo onim članom, ki redno plačujejo in imajo vplačan poln delež. Poleg tega

imajo poslovodje vpoštovati predpise pravnih zakonov za kreditiranje blaga članstvu.

X. »Konzument« naj izhaja redno vsak mesec in naj se ga izdaja samo onim članom, ki ga bodo čitali.

XI. Nove podružnice naj se odpirajo le tam, kjer se je zbralo vsaj 50 članov, ki se obvežejo nabavljati vse življenske potrebščine v zadrugi in plačati tekom enega leta poln delež.

Železničari, tudi za Vas je prišel čas, da razmisljate, kje je Vaše mesto in katera gospodarska zadruga je res delavska, je res Vaša? Primerjajte delo enih in drugih (ne glejte le na one varave odstotke povračila, saj čim večja so povračila, tem večje cene morate plačati); pogledajte kdo Vas še pozna, če izgubite službo, če ste brezposelni. Železničari! Tudi za Vas je prostor in edino pravo mesto le v delavskih gospodarskih zadrugah.

Internacionalni pregled.

Imenovanje komisije za avtomatično spenjanje voz.

Naša I. T. F. je že na več sejah upravnega sveta internacionalnega biroja dela pokrenila vprašanje o ukrepih glede zmanjšanja nezgod na železnih ter se je zlasti angažirala za konferenco, ki naj razpravlja o avtomatičnem spenjanju voz. To vprašanje sicer za nas še ne bo tako hitro aktualno, vendar, če se sosedne države postavijo na stališče, da se sprejme obvezen dogovor, bo imelo odmev tudi na naše razmere. I. T. F. je uspelo, da se je na zadnji seji upravnega sveta mednarodnega biroja dela imenovala komisija, ki naj se peča s tem vprašanjem in ki je sestavljena iz zastopnikov vlad (Španske, Belgijske, Francoske, Japonske, Švice, Nemčije, Kanade, Poljske in Italije). Nadalje iz zastopnikov železničarjev (iz Švice, Anglije, Nizozemske, Francije, Nemčije, Švedske, Kanade, Madžarske, kot namestniki pa iz Avstrije, Belgije, Češke, Poljske, Španske in Bolgarije). Vsi zastopniki te kategorije so, izvenjsi enega, člani I. T. F. in s. Isaieff iz Sofije zastopa istočasno vse balkanske države.

Avstrijski strokovni pokret.

V Avstriji obstoje poleg svobodnih organizacij še verske, nezavisne in nacionalne organizacije. Vendar vse te ne pridejo nikjer do izraza, ker štejejo svobodne organizacije letno 806.268 članov ali nad 80 odstotkov vsega organiziranega delavstva. Verske organizacije štejejo okroglo 100.000 članov, nezavisne okroglo 45.000 in nacionalne organizacije pa 46.880 članov.

Zahteve avstralskih železničarjev.

Železničari Avstralije so na zadnjem kongresu postavili sledeče glavne zahteve: 1. Uvesti se ima povsod 44-urni delavnik, ki v večini službenih edinic že obstoja. Kongres je podal izjavo, da je edino logičen odgovor delavstva na mehanizacijo dela in zboljšanje produktivskih sredstev zahteva po skrajšanju delavnega časa.

Druga glavna zahteva kongresa je zahteva po socializiranju prometnih sredstev. Kongres je k temu izjavil: Rešitev problema konkurence med železnico in drugimi modernimi prometnimi sredstvi je edino v socializiranju, kakor ga želi in predlaga delavska stranka in železničarski savez Avstralije.

Končno je kongres ugotovil, da premijski naporni sistem, kakor ga vedno priporočajo organizacije delodajalcev in gospodarski krogi, nasprotuje interesom delavstva ter kongres apelira na 60.000 organiziranih železničarjev, da nastopijo proti akordnemu sistemu.

Nizozemski železničari zahtevajo udeležbo na dobičku.

Nizozemska železničarska organizacija je tekom lanskega leta postavila zahtevo, da naj se osobi prizna koncem leta še po

sebej dvotedska plača. Sedaj je uprava nizozemskih železnic, ko je zaključila obračun za leto 1928, dovolila osobi enotedsko izredno plačo z motivacijo, »da bodi tudi osobe deležne ugodnega računskega zaključka podjetja«. Nizozemski železničari, ki so dobili za lansko leto le enotedski priboljšek, zahtevajo, da se jim ob računskem zaključku za leto 1919 prizna posebna doklada v izmeri tritedenske plače, najmanj pa vsakemu po 90 Gold. (to je 2000 dinarjev).

Razno.

Železničari pozor!

V Ljubljani obstoji že četrto leto »Železničarsko glasbeno društvo Zarja«, ki ima poleg godbe na pihala tudi orkester in jazzband. Vabimo sinove železničarjev, kateri imajo veselje za sodelovanje v orkestru, da se javijo v Delavski zbornici v I. nadstropju in sicer v prostorih »Ujed. Saveza Želez. Jugoslavije«. Podučevalo se bo tudi popolne začelnike (rogovi in trompete).

Prijavite se lahko dnevno od 8. do 12. ure.

Ujed. Savez Želez. Jugoslavije.

Turistično društvo »Prijatelj prirode«, podružnica v Ljubljani.

Podružnica turističnega društva »Prijatelj prirode« v Ljubljani prav lepo napreduje. Ima že preko 120 članov, po večini sami privatni nameščenici in ročni delavci, predvsem kovinarji.

Ker so pravila podružnice potrjena za delovanje na področju cele dravske banovine, lahko postane član te za delavstvo tako vevlažne organizacije vsak, ne glede kje biva. Zato se priporoča, da se zaenkrat drugod v Sloveniji ne ustanavlja podružnic, temveč pristopi vsak kot član k podružnici Ljubljana. Parola vseh delavcev in nameščenec naj bo: vsi v turistično društvo »Prijatelj prirode«.

Vse one člane, ki še niso poravnali za leto 1930 članarine in tudi še niso predložili slike, želijo pa, da se jim izposluje od žel. direktije uverjenje za polovično vožnjo, naj blagovolijo članarino poravnati in slike oddati najkasneje do 31. januarja 1930.

Društveni prostori se nahajajo v Ljubljani, Delavska zbornica v prostorih »Svobode«, kamor naj se pošiljajo tudi vsi dopisi in kjer se dobe tudi vse potrebne informacije.

Izjava plenarne seje.

Plenarna seja USŽJ je, razpravljajoč o napadih ORS-a in gotovih ljudi na USŽJ in o njihovih zahtevah glede organiziranja industrijskih železničarjev, soglasno konstatirala sledeče:

USŽJ ni nikdar posegal v kompetenco ostalih savezov ter se je vedno držal sklepov URSS-a in svoj organizatorično delavnost razširil le na železničarje, državne in privatne. Na plenarni seji se je konstatiralo, da je vse dosedanje članstvo prišlo v savez iz lastne inicijative in da ni savez doslej niti enega člana na katerikoli način odzvel iz drugih organizacij. Del industrijskih železničarjev je bil nekaj časa organiziran v ORS-u, je pa iz ORS-a, ki ni železničarska orga-

nizacija in vsled tega ni mogel zastopati interesov železničarjev tako kot bi bilo treba, izstopil pred dalj časom. Industrijski železničari so iz lastne inicijative zaprosili, da se jih sprejme v Ujedinjeni Savez Železničarjev, ter jih je naš savez sprejel in formiral za nje v okviru saveza posebno sekcijo, da na ta način čim najbolj zaščiti njihove interese. Od nad 700 pristopivših industrijskih železničarjev sta bila doslej le dva, ki sta bila člana ORS-a od 1. novembra 1928 in katerima se je članstvo vstelo, vsi ostali pa niso bili organizirani nikjer.

Plenarna seja ugotavlja, da je navadna laž, da bi naš savez ali kak funkcionar našega saveza sploh kje in kdaj poskušal le enega člana odtužiti ORS-u ali škodovati ORS-u. Nadalje ugotavljamo, da ORS doslej ni naše centralne nitine entak slučaj opozoril, kar dokazuje, da so vse mahinacije ORS-a izvite iz trte ter brez vsake podlage.

USŽJ si je nadel za nalogo, z vsemi silami braniti cilje URSS-a in z vsemi sredstvi podpirati jedinstvo delavskega pokreta ter bo znal nastopiti proti vsakomur, ki bi hotel lastne ali partizanske namene nadrediti interesom celokupnega delavskega pokreta.

Ujed. Savez Žel. Jug.

Vsemu članstvu v vednost.

Z ozirom na predloge posameznih podružnic, zlasti iz Bosne in dela Hrvatske in nekaj podružnic iz Slovenije, je plenarna seja zaključila, da bo odslej hrvaški del »Železničarja« izdajala posebej. Vsi člani v Sloveniji dobe sedaj »Železničarja« v slovenskem jeziku, na naslov podružnic pa smo poslali tudi nekaj »Železničarjev« v hrvaškem jeziku. Ker ima vsak član pravico do obeh »Železničarjev«, ki tvorita skupaj celoto, pozivamo vse one, ki žele dobivati tudi hrvaški list, da to potom podružnic takoj javijo centrali, da uredimo pravilno ekspedicijo. Kdor želi poleg slovenskega dobivati še hrvaški list, naj to sporoči centrali do 25. januarja 1930.

Ujed. Savez Žel. Jug.

Radio-delavske ure.

Prosvetni odsek Delavske zbornice v Ljubljani prireja dogovorno z radio-oddajno postajo v Ljubljani posebne delavske radiour. Na dnevnem redu so predavanja o aktualnih delavskih zadevah, položaju delavstva, petje in nato koncert. V dvorani Delavske zbornice v Ljubljani se bo ves program prednašal po zvočniku. Delavci Ljubljane! Pridite vsako soboto v dvorano in preživeli boste lepo uro izobrazbe in užitka!

Srečno Novo leto žele vsem svojim odjemalcem:

<p>M. TIČAR trgovina</p> <p>Ljubljana Selenburgova ul.</p>	<p>FRANC PALME agentura in komisija</p> <p>Celje — Ljubljana — Maribor</p>	<p>ALOJZ PODLOGAR trgovina</p> <p>Ljubljana Florjanska ul. 22</p>	<p>Topilnica masti, Mesna industrija. EVALD POPOVIČ, LJUBLJANA</p> <p>Stalno na zalogi: domača svinjska mast, slanina, ogrska salama, prekajeno meso i.t.d.</p> <p>Nizke cene! Solidna postrežba!</p>
<p>SEVER & KOMP. veletrgovina</p> <p>Ljubljana Gosposvetska cesta</p>	<p>A. KASSIG Izdelovatelj čepic in zaloga vsakovrstnih uniformskih potrebščin.</p> <p>Ljubljana Židovska ulica 7</p>	<p>ALOJZ BRECELJNIK mesar</p> <p>Sp. Šiška Celovška cesta</p>	<p>LEKARNA DR. G. PICCOLI</p> <p>Telefon 2830</p> <p>Ljubljana Dunajska cesta 6</p>
	<p>DAVORIN BIZJAK Konfekcija, manufaktura, moda, modni salon</p> <p>Ljubljana Stari trg 8</p>	<p>IVAN ZEVIK mesar</p> <p>Sp. Šiška Ljubljana VII</p>	